

Projekt

z dnia 13 marca 2023 roku zatwierdzony
przez Zarząd Powiatu Tarnogórskiego

**UCHWAŁA NR
RADY POWIATU TARNOGÓRSKIEGO**

z dnia 2023 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach za rok 2022**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (tekst jednolity: Dz.U z 2022r. poz. 1526) w związku z art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2021r. poz. 2268 z późn. zm.¹⁾) oraz pkt VIII uchwały nr XXVII/247/2021 Rady Powiatu Tarnogórskiego z dnia 26 stycznia 2021 roku w sprawie przyjęcia „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej Realizowanego w Powiecie Tarnogórskim w latach 2021-2023” oraz pkt XI uchwały nr XXX/275/2021 Rady Powiatu Tarnogórskiego z dnia 27 kwietnia 2021 roku w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie realizowanego w Powiecie Tarnogórskim w latach 2021-2024”

**Rada Powiatu
uchwala:**

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach za rok 2022 w treści określonej w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Tarnogórskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 4. Uchwała podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

¹⁾ Dz. U. z 2021 r. poz. 2270, Dz. U. z 2022 r. poz. 1, 66, 1079, 1692, 1700, 1812, 1967, 2127, 2140, 2754, Dz. U. z 2023 poz. 185.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W TARNOWSKICH GÓRACH ZA ROK 2022

Tarnowskie Góry, marzec 2023 r.

Spis treści

I. Piecza zastępcza.....	4
1. Zapewnienie dziecku pieczy zastępczej w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców	4
2. Promowanie rodzinnych form opieki. Nabór kandydatów na rodziców zastępczych.....	4
3. Szkolenie kandydatów na rodziców zastępczych	4
4. Dobór rodziny zastępczej dla dziecka	5
5. Plan pomocy dziecku	5
6. Ocena sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej	5
7. Przysposobienie	6
8. Szkolenie i wsparcie istniejących rodzin zastępczych.....	6
9. Ocena rodzin zastępczych.....	6
10. Badania psychologiczne.....	7
11. Kontrola nad rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka	7
12. Rodzice dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	7
13. Przyznane świadczenia	7
14. Dodatki wychowawcze i świadczenie „Dobry start”	9
15. Środki z Funduszu Pomocy – małoletni z Ukrainy w pieczy zastępczej	9
16. Wydatki na opiekę i wychowanie dziecka ponoszone przez gminę	10
17. Porozumienia między powiatami w sprawie ponoszenia kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	12
17.1. Dzieci pochodzące z Powiatu Tarnogórskiego przebywające w rodzinach zastępczych poza powiatem	12
17.2. Dzieci przebywające w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Tarnogórskiego, pochodzące z innych powiatów	13
17.3. Dzieci pochodzące z terenu Powiatu Tarnogórskiego umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza powiatem, zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych psychiatrycznych oraz zakładach opiekuńczo-leczniczych	13
18. Powództwa o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej	15
19. Opłata za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	15
20. Usamodzielnienia	16
20.1. Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	17
20.2. Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	17
20.3. Pomoc na zagospodarowanie	17
20.4. Pomoc prawna dla osób usamodzielnianych	17
21. Współpraca z Sądem Rodinnym i innymi instytucjami	18
22. Sprawozdawczość i statystyki	19
II. Pomoc dla osób z niepełnosprawnościami.....	20
1. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych	20
2. Uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	21

3. Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	21
4. Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.....	22
5. Warsztaty Terapii Zajęciowej.....	23
6. Realizacja pilotażowego programu „Aktywny samorząd”	24
7. Realizacja programów resortowych z Funduszu Solidarnościowego	27
7.1. Realizacja resortowego programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2022	27
7.2. Realizacja programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2022	28
8. Informacja o prawach i uprawnieniach dla osób niepełnosprawnych	29
III. Profilaktyka i wsparcie środowiskowe.....	30
1. Domy Pomocy Społecznej.....	30
1.1. Wnioski w sprawie umieszczenia w domach pomocy społecznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego w roku 2022	30
1.2. Osoby oczekujące na umieszczenie w domach pomocy społecznej	31
1.3. Domy Pomocy Społecznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego - koszt utrzymania, liczba mieszkańców ..	31
2. Środowiskowy Dom Samopomocy	32
3. Działalność Punktu Interwencji Kryzysowej	32
4. Poradnictwo specjalistyczne.....	33
4.1. Poradnictwo psychologiczne	33
4.2. Poradnictwo pedagogiczne.....	33
4.3. Poradnictwo socjalne.....	33
5. Zapewnienie okresowego miejsca pobytu w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży.....	34
IV. Pozostała Działalność	34
1. Współpraca z organizacjami pozarządowymi.....	34
2. Szkolenia pracowników i doradztwo dla kadr pomocy społecznej	35
3. Dane przekazywane do BIG	35
4. Sprawozdawczość	35
5. Informacja publiczna	38
6. Wykonanie dochodów i wydatków PCPR w Tarnowskich Górach w 2022 r.	38
V. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej	41
VI. Sprawozdanie z Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej za rok 2022 realizowanego w Powiecie Tarnogórskim ...	43
VII. Sprawozdanie z realizacji programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie realizowanego w powiecie tarnogórskim w roku 2022.....	49

I. Piecza zastępcza

1. Zapewnienie dziecku pieczy zastępczej w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców

W 2022 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach zatrudniało (w ciągu roku) 2 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej na umowę o pracę. Pod opieką koordynatorów w skali całego roku, znajdowało się 36 rodzin zastępczych, w których przebywało 75 dzieci. Pozostałe rodziny były objęte opieką innych pracowników merytorycznych (starszego specjalisty pracy socjalnej - koordynatora, starszego specjalisty pracy socjalnej, starszego specjalisty pracy z rodziną, pedagoga i kierownika działu), realizujących te same zadania. Łącznie w ciągu roku pracownicy odbyli 398 konsultacje domowe w rodzinach zastępczych, ponadto z uwagi na obostrzenia związane z pandemią COVID-19 konsultacje udzielane były również telefonicznie i za pośrednictwem poczty elektronicznej.

W ramach środków z unijnego Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój oraz budżetu Państwa z Projektu „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID – 19” dzieci w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka nadal korzystały z 162 laptopów, 162 słuchawek i 63 urządzeń wielofunkcyjnych. Sprzęt po opuszczeniu przez dzieci rodzinnej pieczy zastępczej był przekazywany rodzinom dla kolejnych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej

2. Promowanie rodzinnych form opieki. Nabór kandydatów na rodziców zastępczych

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w ramach realizacji powyższych zadań przygotowało i prowadziło Akcję Informacyjną KANGURKOWO. W ramach tej Akcji przeprowadzono m.in. następujące działania:

- prowadzono stronę internetową Akcji – www.kangurkowo.org,
- prowadzono profil na facebooku Kangurkowo,
- prowadzono profil na Instagramie,
- emitowano nagraną w 2018 roku piosenkę – hymn akcji pt. „Otwórz serce” oraz emitowano filmy promujące Akcję Informacyjną Kangurkowo na stronie internetowej, na facebooku, na facebooku Starostwa Powiatowego, na monitorach starostwa,
- emitowano teledysk z udziałem rodzin zastępczych i dzieci przebywających w pieczy zastępczej,
- udzielano informacji na temat idei rodzicielstwa zastępczego oraz wymogów formalnych do pełnienia tej funkcji osobom zainteresowanym tą formą opieki,
- ogłaszano nabór kandydatów na rodziców zastępczych.

3. Szkolenie kandydatów na rodziców zastępczych

W październiku 2021 r. rozpoczęto szkolenie dla kandydatów na rodziców zastępczych, które zakończyło się w marcu 2022 roku. W szkoleniu uczestniczyło 12 osób.

Kolejne szkolenie zostało przeprowadzone w okresie od maja do października 2022 roku – ukończyło je 8 osób (z 10 rozpoczynających).

Szkolenia prowadzili trenerzy programu „PRIDE. Rodzinna piecza zastępcza”. Program szkoleniowy obejmuje 12 sesji szkoleniowych po 4 godziny każda, 2 konsultacje domowe w miejscu zamieszkania każdej z rodzin kandydackich (każda w wymiarze 3 godzin), spotkanie decyzyjne (z każdą rodziną kandydacką w wymiarze 1 godziny).

Konsultacje domowe w miejscu zamieszkania każdej z rodzin kandydackich miały na celu indywidualną analizę sytuacji rodzinnej kandydatów, posiadanych przez nich kompetencji, omówienie ewentualnych

wątpliwości rodziny. Ponadto, sprawdzano warunki lokalowe i sanitarne ważne z punktu widzenia ochrony i bezpieczeństwa dzieci.

W trakcie szkolenia sprawdzano także, czy kandydaci spełniają wymogi formalno-prawne określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Przez pracowników PCPR posiadających uprawnienia do prowadzenia programu szkoleniowego „Rodzina” przeprowadzone zostało również szkolenie dla kandydatów na opiekunów zastępczych „spokrewnionych” lub zaprzyjaźnionych z dziećmi, w którym uczestniczyło 9 osób.

Program obejmuje 52 godziny dydaktyczne podzielone na moduły (w ilości godzin zależnych od możliwości grupy) oraz praktyki w wymiarze 10 godzin. W okresie od września do października 2022 roku przeprowadzone zostały wszystkie sesje obejmujące program oraz kandydaci odbyli praktyki w istniejących rodzinach zastępczych lub rodzinnych domach dziecka.

4. Dobór rodziny zastępczej dla dziecka

Przy doborze rodziny zastępczej dla dziecka uwzględniano w szczególności:

- przygotowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (informacje zgromadzone podczas szkolenia),
- predyspozycje kandydatów i ich doświadczenie w pracy z dziećmi,
- informacje pozwalające na ocenę funkcjonowania kandydatów w środowisku lokalnym,
- warunki mieszkaniowe kandydatów,
- odpowiednią różnicę wieku między kandydatami do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, a dzieckiem,
- poziom rozwoju i sprawności dziecka, wymagania w zakresie pomocy profilaktyczno-wychowawczej lub resocjalizacyjnej oraz możliwość zaspokajania potrzeb dziecka,
- zasadę nierozłączania rodzeństwa,
- opinię wyrażoną przez dziecko.

Zgodnie z przepisami kodeksu postępowania cywilnego sąd przed umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej zasięga opinii właściwego PCPR o kandydatach. W okresie sprawozdawczym przekazano do Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach 18 takich opinii dotyczących rodzin, które nie były szkolone przez PCPR w Tarnowskich Górach. Ponadto, wydano 11 takich ocen dla istniejących już rodzin zastępczych, w stosunku do których o takie opinie poprosił Sąd.

5. Plan pomocy dziecku

Do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy m. in. przygotowanie, we współpracy z asystentem rodziny lub podmiotem organizującym pracę z rodziną i rodziną zastępczą planu pomocy dziecku. W okresie sprawozdawczym koordynatorzy oraz inni pracownicy merytoryczni przygotowali 282 planów i aktualizacji planów pomocy dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej. Każdy plan dla dziecka stanowi integralną część pracy z rodziną zastępczą i ulega ewaluacji podczas posiedzenia zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka.

6. Ocena sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie dokonywało oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych. Informacje zebrane przez koordynatorów oraz innych pracowników merytorycznych podczas konsultacji domowych, dotyczyły:

- ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka,

- analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem,
- modyfikowania planu pomocy dziecku,
- monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie,
- oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb,
- oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- informowania sądu o potrzebie umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej lub pomocy społecznej.

Oceny dokonywano w konsultacji z rodziną zastępczą, pedagogiem, psychologiem, właściwym asystentem rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej. Dokonano 262 ocen sytuacji dzieci określających zasadność pobytu dzieci w pieczy zastępczej. Oceny przekazano do Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach lub innych Sądów właściwych na miejsce poprzedniego pobytu dziecka.

7. Przysposobienie

W okresie sprawozdawczym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przekazało do ośrodków adopcyjnych 15 informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną. W 2022 roku dwoje dzieci z rodziny zastępczej zostało adoptowanych.

8. Szkolenie i wsparcie istniejących rodzin zastępczych

W 2022 roku prowadzono działania mające na celu podnoszenie standardów wychowania i opieki w rodzinach zastępczych, w tym zachowanie i wzmocnienie kompetencji, przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego oraz podnoszenie kwalifikacji osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą zgodnie z potrzebami tych osób poprzez:

- zapewnienie poradnictwa pedagogicznego, z którego skorzystały 33 rodziny (84 osoby); odbyło się łącznie 59 spotkań,
- zapewnienie poradnictwa psychologicznego, z którego skorzystało 25 rodzin zastępczych; (odbyło się łącznie 189 konsultacji),
- zapewnienie możliwości udziału w 3 szkoleniach organizowanych na terenie PCPR,
- udzielanie wsparcia przy regulowaniu kontaktów dzieci z rodzicami naturalnymi, w tym umożliwienie spotkań na terenie PCPR – łącznie odbyły się 54 spotkania, z których skorzystało 23 dzieci,
- w okresie sprawozdawczym 36 rodzin zastępczych zostało objętych wsparciem 2 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej,
- zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego dla 10 rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka (udzielono 11 porad).

9. Ocena rodzin zastępczych

Zgodnie z art. 132 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy. Oceny dokonywano w oparciu o kategorie kompetencji jakimi winni się wykazywać opiekunowie zastępczy, opracowane na bazie programu szkoleniowego dla kandydatów na rodziców zastępczych PRIDE Rodzinna piecza zastępcza. W roku 2022 dokonano 27 takich ocen.

10. Badania psychologiczne

Zgodnie z art. 76 ust. 4 do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy: zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka. W 2022 roku wydano 28 opinii w sprawie posiadania predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka wystawione przez psychologa.

11. Kontrola nad rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka

Zgodnie z art. 38 b ustawy o wspieraniu i systemie pieczy zastępczej w 2022 roku dyrektor PCPR w imieniu Zarządu Powiatu (uchwała nr 40/160/2015 Zarządu Powiatu Tarnogórskiego z dnia 11 maja 2015 roku w sprawie: udzielenia upoważnienia Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach) przeprowadził 31 kontroli w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka. Przy przeprowadzaniu postępowania kontrolnego Dyrektor PCPR korzystał z pomocy Kierownika Działu ds. pieczy zastępczej oraz innych pracowników Działu. W żadnym z przypadków nie uznano pobytu dzieci w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka za niezasadny. Nie stwierdzono przypadków niewypełniania funkcji lub niewłaściwego wypełniania funkcji przez rodzinę zastępczą lub prowadzącego rodzinny dom dziecka, skutkujących koniecznością rozwiązania rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka. Niektóre rodziny zastępcze otrzymały zalecenia pokontrolne.

12. Rodzice dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

Spotkania dzieci z rodzicami:

Organizowano spotkania rodziców z dziećmi, w celu podtrzymywania więzi rodzinnych. W okresie sprawozdawczym korzystało z tej formy pomocy 23 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, łącznie odbyły się 54 spotkania na terenie PCPR. Ponadto, wiele rodzin jest ze sobą w stałym kontakcie i umawiają spotkania bez pośrednictwa PCPR.

Praca z rodziną:

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pracę z rodziną organizuje jednostka organizacyjna gminy lub podmiot, któremu zostało zlecone to zadanie. W wyniku utrzymywania regularnych kontaktów dzieci z rodzicami, pracy działu ds. pieczy zastępczej w PCPR w Tarnowskich Górach oraz współpracy z ośrodkami pomocy społecznej 12 dzieci powróciło pod opiekę rodziców biologicznych.

13. Przyznane świadczenia

W 2022 roku wydano 42 decyzji w sprawie przyznania świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej. Ponadto, wydano 14 decyzji w sprawie przyznania świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania osoby, która osiągnęła pełnoletność przebywając w rodzinie zastępczej.

W 2022 roku wydano 29 decyzji w sprawie przyznania jednorazowego świadczenia na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka. W 9 przypadkach wydano decyzje odmowne, głównie ze względu na brak środków przeznaczonych na ten cel w budżecie PCPR, bądź brak zgody powiatu właściwego do finansowania tego świadczenia.

W 20 przypadkach wydano decyzje przyznające jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka.

Spośród pozostałych świadczeń, o które mogą starać się rodziny zastępcze wydano następujące decyzje:

- w sprawie przyznania środków finansowych na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku domu jednorodzinnego wydano 120 decyzji,
- w sprawie dofinansowania do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka wydano 2 decyzje. W jednym przypadku świadczenie zostało w całości sfinansowane przez inny powiat. W drugim przypadku wydano decyzję odmowną, ze względu na brak środków na ten cel w budżecie PCPR.
- w sprawie przyznania świadczenia na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzenia losowego wydano 6 decyzji przyznających świadczenie,
- w sprawie innych nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka w RDD wydano 5 decyzji przyznających świadczenie,
- w sprawie środków finansowych dla prowadzącego rodzinny dom dziecka na pokrycie kosztów niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym wydano jedną decyzję przyznającą świadczenie.

Zestawienie wydatków w ramach poszczególnych typów świadczeń zawarto w poniższej tabeli:

Tabela 1. Środki wydatkowane na świadczenia dla rodzin zastępczych w 2022 r.			
Nazwa udzielonego świadczenia	Liczba osób na które decyzją przyznano świadczenie	Ilość świadczeń	Koszt świadczeń
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej (dot. również osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy i nadal pozostały w rodzinie zastępczej)	215	2703	2.352.126,93
Jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka	20	20	20.875,00
Jednorazowe świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzenia losowego	6	6	12.500,00
Świadczenie na pokrycie nieprzewidzianych kosztów związanych z funkcjonowaniem RDD	3	5	4.800,00
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego	11	120	141.506,36
Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania	1	2	200,00
Środki finansowe dla prowadzącego rodzinny dom dziecka na pokrycie kosztów niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym	1	1	5.000,00
OGÓŁEM	257	2857	2.537.008,29

14. Dodatki wychowawcze i świadczenie „Dobry start”

W 2022 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie do dnia 31 maja 2022 r. realizowało zadania z zakresu ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

Ustawa wprowadziła zmiany do ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rozszerzając katalog świadczeń należnych rodzinom zastępczym o dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego określonego w przepisach państwa w wychowaniu dzieci zwany dalej „dodatkiem wychowawczym”. Dodatek ten przysługiwał rodzinom zastępczym do dnia 31 maja 2022 r.

W okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 maja 2022 r. wydano 92 decyzji kontynuując przyznanie dodatków wychowawczych.

Od 1 czerwca 2022 r. organem właściwym do wydawania decyzji w sprawie świadczenia wychowawczego należnego rodzinom zastępczym jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

W 2022 roku wydano 187 decyzji przyznających wspomniane dodatki. Łącznie wypłacono 2045 dodatków w łącznej kwocie 370.563,79 zł. W ramach kosztów obsługi stanowiących 1% otrzymanej dotacji na dodatki wychowawcze wykorzystano kwotę 4.000,00 zł.

W ciągu roku dla celów ustalenia prawa do świadczenia dobrego start/ świadczenia wychowawczego tutejsze Centrum wydała łącznie 98 zaświadczeń potwierdzających umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej.

15. Środki z Funduszu Pomocy – małoletni z Ukrainy w pieczy zastępczej

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach wykorzystało środki z Funduszu Pomocy na realizację zadania wynikającego z art. 27 ust. 17 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa, tj.: pobyt w pieczy zastępczej dziecka będącego obywatelem Ukrainy, przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1.

W 2022 roku w powiecie tarnogórskim funkcjonowały dwie rodziny zastępcze (spokrewniona i niezawodowa), pod którymi opieką znajdowało się dwóch małoletnich pochodzących z Ukrainy. Pobyt dzieci w pieczy zastępczej został finansowany z wspomnianego Funduszu Pomocy w łącznej wysokości 7.080,74 zł.

Od rozpoczęcia konfliktu zbrojnego na terytorium Ukrainy powiat tarnogórski dysponował 14 wolnymi miejscami w rodzinnej formie pieczy zastępczej (rodziny zastępcze zawodowe, niezawodowe, spokrewnione, rodzinne domy dziecka). Na dzień 31 grudnia 2022 r. Powiat Tarnogórski dysponował 4 wolnymi miejscami w rodzinnej formie pieczy zastępczej (rodziny zastępcze zawodowe, niezawodowe, spokrewnione, rodzinne domy dziecka).

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach w ramach realizacji art. 26 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa, dokonało rozeznania na terenie gmin powiatu tarnogórskiego sytuacji, gdzie opiekun tymczasowy wyznaczony na mocy Postanowienia Sądu nie mógł złożyć osobiście wniosku o świadczenia rodzinne - o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych na dzieci znajdujące się pod jego opieką, lecz w jego imieniu wnioski te powinny być złożone przez Starostę Powiatu Tarnogórskiego. Sytuacja dotyczyła małoletniego, który przed przybyciem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej był umieszczony w pieczy zastępczej na terytorium Ukrainy i przybył wraz z osobą sprawującą nad nim tę pieczę. Weryfikacja w tym zakresie nastąpiła na podstawie „oświadczenia wnioskodawcy będącego

opiekunem tymczasowym” - OSR-02/OCP-02 składanego w ośrodkach pomocy społecznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego.

Do dnia 31 grudnia 2022 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach nie prowadziło żadnych postępowań o przyznanie świadczeń i dofinansowań, o których mowa w ust. 1 ww. ustawy na rzecz opiekuna tymczasowego - sytuacja dotyczyła małoletniego, który przed przybyciem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, był umieszczony w pieczy zastępczej na terytorium Ukrainy i przybył wraz z osobą sprawującą nad nim tę pieczę.

Ponadto, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach w ramach realizacji art. 25a ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa, dokonało rozeznania na terenie gmin powiatu tarnogórskiego sytuacji, gdy małoletni obywatel Ukrainy, który przybył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki osoby sprawującej faktyczną pieczę nad nim oraz małoletni obywatel Ukrainy, który przybył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i przed przybyciem był umieszczony w pieczy zastępczej na terenie Ukrainy. Podjęte działania wynikały z obowiązku prowadzenia przez tutejsze Centrum „ewidencji małoletnich” za pomocą systemu teleinformatycznego.

Do dnia 31 grudnia 2022 r. w wyniku współpracy z gminami powiatu tarnogórskiego, bądź w wyniku wejścia pracowników PCPR w środowisko obywateli Ukrainy przebywających na terenie powiatu tarnogórskiego tutejsze Centrum dokonało rozeznania sytuacji, która skutkowałaby wpisaniem do „ewidencji małoletnich” przypadków, to jest - gdy małoletni obywatel Ukrainy, który przybył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki osoby sprawującej faktyczną pieczę nad nim, oraz małoletni obywatel Ukrainy, który przybył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i przed przybyciem był umieszczony w pieczy zastępczej na terenie Ukrainy. Rozeznano sytuację w 53 przypadkach, nie umieszczono żadnych małoletnich w ewidencji.

16. Wydatki na opiekę i wychowanie dziecka ponoszone przez gminę

Obowiązująca od 1 stycznia 2012 r. ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła w art. 191 ust. 9 na gminy obowiązek procentowego partycypowania w wydatkach na opiekę i wychowanie dziecka w pieczy zastępczej. Do wydatków tych należą wszystkie świadczenia oraz dodatki przysługujące rodzinom zastępczym jak również wynagrodzenie wraz z pochodnymi od wynagrodzenia dla zawodowej rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka i osób zatrudnionych w rodzinie zastępczej oraz rodzinnym domu dziecka.

Gminy ponoszą wspomniane wydatki w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej w wysokości 10%, w drugim roku w wysokości 30%, a w trzecim i następnych latach w wysokości 50%. Powyższe przepisy dotyczą jednak wyłącznie dzieci umieszczonych po raz pierwszy w pieczy zastępczej po dniu 1 stycznia 2012 r.

W stosunku do wszystkich dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej po 1 stycznia 2012 r. pochodzących z terenu Powiatu Tarnogórskiego każdorazowo ustalano gminę właściwą ze względu na miejsce jego zamieszkania przed umieszczeniem w pieczy. Gminy po potwierdzeniu swojej właściwości w stosunku do danego dziecka ponosiły procentową część wydatków PCPR w drodze noty księgowej. Na dzień 31 grudnia 2022 r. gminy partycypowały w wydatkach PCPR w przypadku 163 dzieci przebywających w pieczy zastępczej (w tym 124 dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej i 39 dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej). W 2022 roku wystawiono 138 not księgowych w sprawie ponoszenia przez gminy Powiatu Tarnogórskiego wydatków PCPR na rodzinną pieczę zastępczą oraz 67 not księgowych w sprawie ponoszenia przez gminy Powiatu Tarnogórskiego wydatków PCPR na instytucjonalną pieczę zastępczą.

W Tabeli 2 oraz Tabeli 3 przedstawiono liczbę dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej odnośnie których wydatki na opiekę i wychowanie ponosiły gminy Powiatu Tarnogórskiego wg stanu na 31 grudnia 2022 r.

Tabela 2. Dzieci umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej odnośnie których wydatki na opiekę i wychowanie ponosiły gminy Powiatu Tarnogórskiego w 2022 r. (stan na 31 grudnia 2022 r.)				
Procentowy udział w wydatkach	10% (1 rok)	30% (2 rok)	50% (3 rok i więcej)	SUMA
Gmina Tarnowskie Góry	20	5	57	82
Gmina Radzionków	2	3	9	14
Gmina Tworóg	0	2	4	6
Gmina Miasteczko Śląskie	0	1	6	7
Gmina Zbrostawice	0	0	6	6
Gmina Kalety	0	0	1	1
Gmina Świerklaniec	0	5	1	6
Gmina Krupski Młyn	0	0	2	2
SUMA	22	16	86	124

Tabela 3. Dzieci umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej odnośnie których wydatki na opiekę i wychowanie ponosiły gminy Powiatu Tarnogórskiego w 2022 r. (stan na 31 grudnia 2022 r.)				
Procentowy udział w wydatkach	10% (1 rok)	30% (2 rok)	50% (3 rok i więcej)	SUMA
Gmina Tarnowskie Góry	0	0	24	24
Gmina Zbrostawice	0	0	1	1
Gmina Miasteczko Śląskie	0	0	5	5
Gmina Świerklaniec	1	4	0	5
Gmina Krupski Młyn	0	4	0	4
SUMA	1	8	30	39

Łączną kwotę jaką Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach w 2022 r. uzyskało z gmin Powiatu Tarnogórskiego jako zwrot poniesionych wydatków na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej to 1.901.162,22 zł. Zestawienie kwot wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pieczy zastępczej poniesione w 2022 r. przez gminy przedstawiono w poniższej tabeli. Kwoty przedstawione w tabeli stanowią wpływy z gmin Powiatu Tarnogórskiego wg stanu księgowego na 31 grudnia 2022 r.

Tabela 4.	Kwota wydatków na opiekę i wychowanie dzieci w pieczy zastępczej poniesiona w 2022 r. przez gminy Powiatu Tarnogórskiego	Kwota wydatków poniesionych przez Powiat Tarnogórski na opiekę i wychowanie dzieci dla których gminy Powiatu Tarnogórskiego partycypują w kosztach (wydatki za okres od XII/21 do XI/22r.)	Kwota wydatków poniesionych przez Powiat Tarnogórski na opiekę i wychowanie dzieci dla których gminy Powiatu Tarnogórskiego NIE partycypują w kosztach – dzieci umieszczone przed 2012 r. (wydatki za okres od XII/21 do XI/22r.)
Gmina Tarnowskie Góry	1 314 177,60 zł	2 916 114,93 zł	888 958,65 zł
Gmina Radzionków	85 838,96 zł	206 588,45 zł	
Gmina Tworóg	42 387,96 zł	111 355,09 zł	
Gmina Miasteczko Śl.	224 139,95 zł	465 762,88 zł	
Gmina Zbrostawice	55 237,77 zł	115 544,74 zł	
Gmina Kalety	8 266,18 zł	21 095,33 zł	
Gmina Świerklaniec	97 365,81 zł	456 235,74 zł	
Gmina Krupski Młyn	73 747,99 zł	300 257,68 zł	
SUMA	1 901 162,22 zł	4 592 954,84 zł *	888 958,65 zł

* W kwocie są ujęte tylko te wydatki dla których gminy partycypują w kosztach. Gminy nie partycypują w kosztach dla dzieci umieszczonych w pieczy przed 2012r. i w kosztach wypłacanych świadczeń na usamodzielnienia, pomoc rzeczową i kontynuowanie nauki.

17. Porozumienia między powiatami w sprawie ponoszenia kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych

17.1. Dzieci pochodzące z Powiatu Tarnogórskiego przebywające w rodzinach zastępczych poza powiatem

W 2022 roku kontynuowano realizację 25 porozumień odnośnie pokrywania kosztów utrzymania dzieci pochodzących z Powiatu Tarnogórskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych poza powiatem. W ciągu roku zawarto 6 nowych porozumień oraz zakończono realizację 11 porozumień. Dla w/w porozumień przygotowywano miesięcznie wypłaty środków na utrzymanie dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów. W 2022 roku łącznie na pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z Powiatu Tarnogórskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych poza powiatem przeznaczono kwotę 390 363,77 zł.

Tabela 5. Porozumienia dotyczące dzieci pochodzących z Powiatu Tarnogórskiego przebywających w rodzinach poza powiatem (2022 r.)				
Lp	Miejsce aktualnego pobytu dziecka	Kontynuacja porozumień zawartych przed 2022 r.	Porozumienia zawarte w 2022 r.	Porozumienia zakończone w 2022 r.
1	P. Będziński	1	1	1
2	M. Ruda Śląska	2	-	1
3	M. Tychy	1	-	-
4	M. Chorzów	4	-	-
5	M. Bytom	2	1	1
6	P. Elbląski	2	-	-
7	P. Strzelecki	1	-	-
8	P. Gliwicki	2	-	-
9	M. Piekary Śląskie	1	-	-
10	M. Jaworzno	-	1	
11	M. Sieradz	2	-	-
12	P. Białogardzki	2	-	1
13	M. Zabrze	-	-	4
14	M. Olsztyn	1	-	-
15	P. Jarosławski	2	1	2
16	M. Mysłowice	1	-	-
18	M. Żory	1	1	1
19	P. Częstochowski	-	1	-
SUMA		25	6	11
Ilość obowiązujących porozumień na dzień 31 grudnia 2022 r.		20		

17.2. Dzieci przebywające w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Tarnogórskiego, pochodzące z innych powiatów

W 2022 roku kontynuowano realizację 25 porozumień zawartych w latach poprzednich dotyczących pokrywania kosztów pobytu dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Tarnogórskiego. Zakończono realizację 17 porozumień, a zawarto w ciągu roku łącznie 9 nowe porozumienia. Na dzień 31 grudnia 2022 r. jedna sprawa porozumienia między powiatami była w toku.

W styczniu 2022 r. sporządzono roczne rozliczenia wszystkich zawartych porozumień. Łączna kwota, która wpłynęła na rachunek bankowy Starostwa Powiatu Tarnogórskiego z tytułu zawartych porozumień wyniosła 602 912,39 zł.

Tabela 6. Porozumienia dotyczące dzieci spoza powiatu umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Tarnogórskiego (2022 r.)				
Lp	Miejsce pochodzenia dziecka	Kontynuacja porozumień zawartych przed 2022 r.	Porozumienia zawarte w 2022 r.	Porozumienia zakończone w 2022 r.
1	M. Piekary Śląskie	2	-	3
2	M. Ruda Śląska	-	-	2
3	M. Katowice	2	-	1
4	M. Zabrze	2	1	1
5	M. Bytom	8	1	5
6	M. Chorzów	3	-	-
8	M. Świętochłowice	2	-	-
9	M. Sosnowiec	2	-	1
10	P. Strzelecki	-	-	1
11	M. Gliwice	1	-	2
15	P. Ostrowiecki	2	-	-
16	P. Gliwicki	1	5	1
17	P. Świdnicki	-	2	-
SUMA		25	9	17
Ilość obowiązujących porozumień na dzień 31 grudnia 2022 r.		17		

17.3. Dzieci pochodzące z terenu Powiatu Tarnogórskiego umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza powiatem, zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych psychiatrycznych oraz zakładach opiekuńczo-leczniczych

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dzieci pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej były umieszczane w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Skierowanie dzieci do placówek następowało po wyczerpaniu możliwości udzielenia pomocy w rodzinie biologicznej lub braku kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

W sprawach dzieci pochodzących z Powiatu Tarnogórskiego umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów, w ciągu roku zawarto 10 porozumień, natomiast kontynuowano realizację 29 porozumień zawartych w latach poprzednich. Łącznie w 2022 r. zakończono realizację 10 porozumień. Dla w/w porozumień przygotowywano miesięcznie listy wypłat. W 2022 r. koszty związane z pobytem dzieci pochodzących z Powiatu Tarnogórskiego w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów wyniosły 2 573 532,96 zł.

Tabela 7. Porozumienia dotyczące dzieci pochodzących z Powiatu Tarnogórskiego umieszczonych w placówkach opiekuńczo wychowawczych na terenie innych powiatów, zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych psychiatrycznych oraz zakładach opiekuńczo-leczniczych (2022 r.)

Lp	Miejsce aktualnego pobytu dziecka	Realizacja porozumienia (na dzień 1 stycznia 2022 r.)	Porozumienia zawarte w 2022 r.	Porozumienia zakończone w 2022 r.
1	P. Czarnkowsko-Trzcianecki	1		
2	P. Wołomiński	3		
3	P. Przeworski	1		
4	M. Częstochowa	1	2	
5	P. Pleszewski	1		1
7	P. Raciborski	2	3	
8	P. Strzyżowski	1		1
9	M. Przemyśl			2
11	P. Krasnostawski	4		1
12	P. Lubliniecki	2		
13	P. Zawierciański		1	1
14	M. Piekary Śląskie	1		
15	P. Dąbrowski	8		
16	P. Będziński	1	1	1
17	M. Bytom		1	
18	M. Jastrzębie-Zdrój		1	
18	P. Opatowski	3		2
19	P. Ostrzeszowski		1	
20	M. Chorzów			1
SUMA		29	10	10
Ilość obowiązujących porozumień na dzień 31 grudnia 2022 r		29		

W ramach powyższego zestawienia PCPR finansuje pobyt 3 dzieci umieszczonych w Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym Psychiatrycznym (1 dziecko) oraz Zakładach Opiekuńczo-Lecznicznych (2 dzieci).

18. Powództwa o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej

Po myśli art. 38 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej, po zasięgnięciu opinii asystenta rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – po zasięgnięciu opinii podmiotu organizującego pracę z rodziną, może dochodzić na rzecz dziecka przebywającego w pieczy zastępczej świadczeń alimentacyjnych. Kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej jest obowiązany dochodzić świadczeń alimentacyjnych, w przypadku, gdy od umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej upłynął rok.

Realizując wskazany powyżej obowiązek, Dyrektor PCPR w 2022 r., wytoczył 30 pozwy o zasądzenie alimentów przeciwko rodzicom biologicznym 60 dzieci.

Dyrektor PCPR wystąpił z 2 wnioskami o egzekucje alimentów na rzecz 2 małoletnich dzieci.

19. Opłata za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

Przy ustalaniu opłaty brano pod uwagę zasady określone w Uchwale Rady Powiatu Tarnogórskiego nr XXXVII/340/2021 z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, zakładzie opiekuńczo-leczniczym, pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej, który udziela świadczeń całodobowych. Uchwała weszła w życie w roku 2022.

Zgodnie z powyższym możliwe jest odstąpienie od ustalenia opłaty, ustalenie jej w częściowej lub pełnej wysokości.

Większość danych niezbędnych do wydania decyzji administracyjnej rodzicom biologicznym zbierana jest na podstawie oświadczeń składanych pod odpowiedzialnością karną. Do ustalenia miejsca zamieszkania rodziców występowano z wnioskiem o udostępnienie danych ze zbiorów ewidencji ludności, zwracano się z prośbą do Policji o udostępnienie danych o miejscu zamieszkania/pobytu rodzica lub do Ośrodków Pomocy Społecznej, Miejskich Ośrodków Pomocy Rodzinie, Urzędów Pracy, Zakładów Ubezpieczeń Społecznych, Urzędów Skarbowych, Centralnego Zarządu Służby Więziennej i innych instytucji.

Łącznie w 2022 r. rozpoczęto 85 sprawy dotyczących ponoszenia opłaty przez rodziców biologicznych za pobyt dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej i 40 spraw dotyczących ponoszenia opłaty przez rodziców biologicznych za pobyt dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Ze względu na trudną sytuację materialno-bytową postępowania administracyjne w sprawach opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w dużej części przypadków kończyły się odstąpieniem od ustalenia opłaty, w pozostałych przypadkach ustalano w stosunku do rodziców częściową opłatę za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

Na dzień 31 grudnia 2022 r. wiele spraw pozostało w toku, były to sprawy dotyczące głównie rodziców nieznanymi z miejsca zamieszkania (brak meldunku, nie przebywanie pod adresem zameldowania).

W 2022 r. na podstawie uchwały Rady Powiatu Tarnogórskiego w sprawie szczegółowych warunków umorzenia w całości lub części łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub

odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej umorzono należności pieniężne wraz z odsetkami w łącznej kwocie 331 065,69 zł.

20. Usamodzielnienia

Osoby, które opuściły rodziny zastępcze oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze zostały objęte pomocą na kontynuowanie nauki, pomocą na usamodzielnienie oraz pomocą na zagospodarowanie – w formie rzeczowej.

W 2022 roku proces usamodzielnienia rozpoczęło 4 osób, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą oraz 4 osoby które opuściły instytucjonalną pieczę zastępczą.

Warunkiem przyznania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki było zobowiązanie osoby usamodzielnianej do realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia.

Dla osób usamodzielnianych wyznaczani byli opiekunowie usamodzielnienia, którzy koordynowali proces usamodzielnienia. Programy usamodzielnienia zawierały plany podejmowanych działań, terminy ich realizacji oraz zobowiązanie osób usamodzielnianych do realizacji postanowień programu. Zobowiązania obejmowały w szczególności uzupełnianie wykształcenia i podnoszenie kwalifikacji (celem zwiększenia możliwości zatrudnienia), podejmowanie działań mających na celu zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych.

Pracownicy socjalni w okresie sprawozdawczym przeprowadzili trzy wywiady środowiskowe dotyczących kontynuowania nauki, pomocy rzeczowej i na usamodzielnienie.

Tabela 8 i 9 przedstawiają wysokość udzielonej w 2022 r. pomocy osobom, które opuściły rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo – wychowawcze.

Tabela 8. Pomoc udzielana osobom, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą (2022 r.)				
RODZAJ ŚWIADCZENIA		Liczba osób którym decyzją przyznano świadczenie	Ilość świadczeń	Kwota świadczeń (w zł)
1	Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	25	239	140 289,92 zł
2	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	6	6	34 518,00 zł
3	Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	11	11	21 201,57zł
4	Pomoc na zagospodarowanie w formie finansowej	0	0	0,00 zł
OGÓŁEM:		42	256	196 009,49zł

Tabela 9. Pomoc udzielana osobom, które opuściły instytucjonalną pieczę zastępczą (2022 r.)

RODZAJ ŚWIADCZENIA		Liczba osób którym decyzją przyznano świadczenie	Ilość świadczeń	Kwota świadczeń (w zł)
1	Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	12	114	66 119,07zł
2	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	4	4	27 057,00 zł
3	Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	4	4	8 678,68zł
4	Pomoc na zagospodarowanie w formie finansowej	0	0	0,00 zł
OGÓŁEM:		20	122	101 854,75

20.1. Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki

W okresie sprawozdawczym 25 usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych, kontynuowało naukę. W 2022 roku 12 osób, usamodzielnionych wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej, objętych było pomocą na kontynuowanie nauki.

We wszystkich przypadkach pomoc na kontynuowanie nauki przyznawana była i wypłacana po potwierdzeniu kontynuowania nauki.

20.2. Pomoc pieniężna na usamodzielnienie

W okresie sprawozdawczym 4 osobom opuszczającej instytucjonalną pieczę zastępczą przyznano pomoc na usamodzielnienie, 2 osobom odmówiono przyznania pomocy na usamodzielnienie, z kolei spośród osób opuszczających rodziny zastępcze świadczenie to przyznano 6 osobom.

20.3. Pomoc na zagospodarowanie

Spośród osób, które opuściły rodziny zastępcze i podjęły proces usamodzielnienia 11 osób otrzymało pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej.

Z grona osób, które opuściły instytucjonalną pieczę zastępczą 4 osoby otrzymały w/w świadczenie.

Usamodzielniani wychowankowie w zdecydowanej większości pomoc w formie rzeczowej przeznaczali na polepszenie warunków mieszkaniowych i bytowych oraz zakup sprzętu komputerowego umożliwiając kontynuowanie nauki, załatwianie spraw urzędowych oraz aktywnego poszukiwania pracy.

20.4. Pomoc prawna dla osób usamodzielnianych

Zgodnie z art. 140 ust. 1 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, osobie opuszczającej pieczę zastępczą po osiągnięciu pełnoletności zapewniono pomoc prawną. W tym zakresie udzielono 5 porad prawnych.

21. Współpraca z Sądem Rodzinnym i innymi instytucjami

W okresie sprawozdawczym współpracowano z Sądem Rodzinnym w zakresie:

- wskazywania kandydatów na rodziców zastępczych dla dzieci pozbawionych opieki rodziców,
- przekazywania sprawozdań dot. sytuacji rodzin zastępczych i ocen zasadności pobytu dzieci w pieczy zastępczej,
- przekazywania wniosków dot. zmiany zarządzeń opiekuńczych,
- przekazywania wniosków o pozbawienie rodziców władzy rodzicielskiej,
- wskazania opiekunów prawnych dla dzieci,
- konsultacji z kuratorami zawodowymi w sprawach dotyczących ustalenia planu zorganizowania opieki dla dzieci w tym spotkania z kuratorami na terenie PCPR (na bieżąco),
- przekazywania wniosków dot. rozwiązania rodzin zastępczych,
- udziału w sprawach sądowych dotyczących zasądzenia świadczeń alimentacyjnych.

W okresie sprawozdawczym współpracowano ze szkołami, przedszkolami i żłobkami poprzez konsultacje z pedagogami szkolnymi oraz wychowawcami klas w sprawach dotyczących dzieci umieszczonych w rodzinnej opiece zastępczej, w tym przekazywanie przez pedagogów opinii na temat szkolnego funkcjonowania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych (na bieżąco).

W okresie sprawozdawczym współpracowano z ośrodkami pomocy społecznej Powiatu Tarnogórskiego w zakresie:

- konsultacji z pracownikami socjalnymi lub asystentami rodziny w sprawach dotyczących ustalenia planu pomocy dziecku lub planu pracy z rodziną, dokonywania ocen zasadności pobytu dzieci w pieczy zastępczej,
- umieszczania osób w domach pomocy społecznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego,
- kierowania osób do środowiskowego domu samopomocy,
- prowadzenia naboru do programu korekcyjno-edukacyjnego i psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- współpraca przy rekrutacji na warsztaty kompetencji rodzicielskich,

W okresie sprawozdawczym współpracowano z Zakładem Pielęgnacyjno-Opiekuńczym Psychiatrycznym w Kamieńcu w zakresie udziału w zespołach dokonujących oceny sytuacji dzieci umieszczonych w ZPOP i zasadności pobytu dzieci w tej placówce. Wyznaczeni przez Starostę Tarnogórskiego pracownicy PCPR w Tarnowskich Górach wzięli udział w 14 posiedzeniach zespołów, na których omówiono sytuację 104 dzieci. PCPR uczestniczy w zespołach od 30 grudnia 2015 roku.

W 2022 roku PCPR w Tarnowskich Górach realizował wytyczne Rzecznika Praw Dziecka. Rzecznik Praw Dziecka po kontroli przeprowadzonej w 2021 roku przez PCPR w Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym Psychiatrycznym w Kamieńcu zalecił, aby PCPR podjął współpracę z Powiatowymi Centrami Pomocy Rodzinie, Miejskimi Ośrodkami Pomocy Rodzinie na terenie których przebywają osoby bliskie tym dzieciom w celu umożliwienia kontaktu z nimi (szczególnie jeśli rodzeństwo też przebywa w pieczy zastępczej). PCPR korespondował z 34 Ośrodkami Pomocy Społecznej, Powiatowymi Centrami Pomocy Rodzinie, Miejskimi Ośrodkami Pomocy Rodzinie w tym zakresie. Zgromadzoną dokumentację dotyczącą między innymi: rodzin dzieci, kontaktów z rodziną, możliwości powrotu do rodziny przekazano do ZPOP

w Kamieńcu w celu wykorzystania w bezpośredniej pracy z umieszczonymi tam przez Sąd dziećmi. W dniu 21 lipca 2022 roku przeprowadzono wizytację w ZPOP w Kamieńcu.

22. Sprawozdawczość i statystyki

Tabele z danymi odnośnie liczby rodzin i umieszczonych w nich dzieci w 2022 roku.

Tabela 10. Liczba rodzin i umieszczonych w nich dzieci w ciągu roku 2022 r. (narastająco)		
TYP RODZINY ZASTĘPCZEJ	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Spokrewniona z dzieckiem	61	74
Niezawodowa	62	89
Zawodowa	10	30
Zawodowa specjalistyczna	3	6
Zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	2	3
Rodzinny Dom Dziecka	5	21
OGÓŁEM	143	223

Tabela 11. Liczba rodzin i umieszczonych w nich dzieci wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 r.		
TYP RODZINY ZASTĘPCZEJ	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Spokrewniona z dzieckiem	47	57
Niezawodowa	46	61
Zawodowa	5	20
Zawodowa specjalistyczna	2	4
Zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	1	2
Rodzinny Dom Dziecka	5	37
OGÓŁEM	106	181

Wykazana powyżej rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego prowadzona jest zarówno przez powiat tarnogórski (2 dzieci wykazane powyżej) jak i inny powiat (1 dziecko nie wykazane powyżej). Ponadto, w dniu 31 grudnia 2022 r. do rodzinnego domu dziecka zostało przyjęte interwencyjnie dziecko mające obywatelstwo inne niż polskie (cudzoziemiec).

Ponadto, na terenie powiatu tarnogórskiego funkcjonuje:

- jedna zawodowa rodzina zastępcza sprawująca opiekę nad jednym dzieckiem,
- jedna zawodowa rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia w której przebywa 6 dzieci,
- cztery rodzinne domy dziecka w których przebywa łącznie 28 dzieci.

Rodziny prowadzone są całkowicie przez inne powiaty. Wspomniane rodziny zawodowe oraz rodzinne domy dziecka otrzymują wynagrodzenie oraz świadczenia bezpośrednio od powiatu, z którym zawarły umowę na pełnienie swojej funkcji.

Dodatkowo powiat tarnogórski na takich samych zasadach prowadzi poza powiatem jeden rodzinny dom dziecka w którym przebywa 12 dzieci (rodzinny dom dziecka został uwzględniony w powyższej tabeli).

W okresie sprawozdawczym:

- 12 dzieci wróciło do rodziny biologicznej,
- 7 dzieci zostało umieszczonych w innej formie rodzinnej pieczy zastępczej,
- 12 zostało umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- 2 zostało przekazane do adopcji,
- 5 dzieci zmieniło formę opieki z innych powodów.

II. Pomoc dla osób z niepełnosprawnościami

1. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

W roku 2022 na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, zgodnie z podziałem otrzymanych środków PFRON, przeznaczono kwotę 3 403 054,00 zł.

W latach poprzednich otrzymane środki PFRON przedstawiały się następująco:

2021 r. – 2 989 680,00 zł,

2020 r. – 2 588 825,00 zł,

2019 r. – 2 291 846,00 zł,

2018 r. – 2 065 553,00 zł,

Rada Powiatu Tarnogórskiego w drodze uchwały nr XL/367/2022 z dnia 30 marca 2022 r. w sprawie określenia zadań, na które przeznacza się środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na 2022 r., dokonała podziału środków na realizację poszczególnych zadań z zakresu rehabilitacji społecznej:

- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych przeznaczono 500 000,00 zł,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przeznaczono 600 000,00 zł,
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych przeznaczono 226 373,00 zł,
- dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika przeznaczono 5 000,00 zł,
- dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej przeznaczono 1 927 680,00 zł.

Korzystając z możliwości dokonania przesunięć środków finansowych, Rada Powiatu Tarnogórskiego, w dniu 29 listopada 2022 r. przyjęła uchwałę nr XLVIII/414/2022 zmieniającą uchwałę w sprawie określenia zadań, na które przeznacza się środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na 2022 r.

Na mocy ostatniej z w/w uchwał, na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, przeznaczono następujące środki finansowe PFRON:

- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych – 490 020,00 zł,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne środki pomocnicze – 614 981,00zł,
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych – 226 373,00 zł,
- dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej – 2 071 680,00 zł.

2. Uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych

Na realizację zadania uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie otrzymało w 2022 roku kwotę 490 020,00 zł (wydatkowano: 487 622 zł). Dla porównania:

- w roku 2021 PCPR otrzymało kwotę 446 225,00 zł (wydatkowano: 443 473,00 zł),
- w roku 2020 PCPR otrzymało 173 113,00 zł (wydatkowano: 160 712,00 zł),
- w roku 2019 PCPR otrzymało 218 103,00 zł (wydatkowano: 218 103,00 zł),
- w roku 2018 PCPR otrzymało kwotę 199 784,00 zł (wydatkowano: 199 784,00 zł).

W roku 2022 złożono 346 wniosków (obejmujących 346 osób niepełnosprawnych i 160 opiekunów – łącznie 506 osób).

Dofinansowaniem objęto 260 wnioskodawców (ponadto dofinansowanie przyznano dla 133 opiekunów – łącznie 393 osoby). Na liczbę 393 osób objętych dofinansowaniem w roku 2022 składa się:

- 25 dzieci niepełnosprawnych i 24 opiekunów,
- 235 dorosłych niepełnosprawnych i 109 opiekunów.

W 2022 roku z ogólnej liczby 346 ubiegających się o dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym: 38 wnioskodawców zrezygnowało z możliwości otrzymania dofinansowania, 48 wnioskodawców otrzymało odmowę przyznania dofinansowania ze względu na wyczerpanie się puli środków finansowych przeznaczonych na to zadanie.

3. Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

Na realizację zadania dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, PCPR otrzymało w 2022 roku 614 981,00 zł (wydatkowano: 614 968,00 zł). Dla porównania:

- w roku 2021 PCPR otrzymało 557 775,00 zł (wydatkowano 557 775,00 zł),
- w roku 2020 PCPR otrzymało 504 145,00 zł (wydatkowano 465 753,00 zł),
- w roku 2019 PCPR otrzymało 441 063,00 zł (wydatkowano 441 063,00 zł),
- w roku 2018 PCPR otrzymało 358 089,00 zł (wydatkowano 358 089,00 zł).

W okresie sprawozdawczym złożono 845 wniosków, w tym:

- na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny – 10,
- na dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej – 64,

- na dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla dorosłych niepełnosprawnych – 771.

W 2022 roku dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze wypłacono dla 736 wnioskodawców na kwotę 614 968,00 zł, w tym:

- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny – 6 (5 032,00 zł),
- na dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej – 59 (133 963,00 zł),
- na dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla dorosłych niepełnosprawnych – 671 (475 973,00 zł).

W zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dofinansowano zakup m.in.: rowerów rehabilitacyjnych stacjonarnych, bieżni elektrycznej, rotora do ćwiczeń, aparatów słuchowych, wkładek do aparatów słuchowych, systemów wspomagających słyszenie, aparatów do leczenia obturacyjnego bezdechu sennego, obuwia ortopedycznego, materaców przeciwoleżynowych, poduszek przeciwoleżynowych, protez uda, protez podudzia, protez piersi, protezy oka, pończoch kikutowych, ortez, pionizatorów, pieluchomajtek, cewników, worków do zbierania moczu, balkoników, podpórek czterokołowych, szkieł okularowych, wózków inwalidzkich, gorsetów, peruk, rękawa uciskowego oraz zbiorników na insulinę.

W 2022 roku 92 wnioskodawców otrzymało odmowę przyznania dofinansowania na powyższe zadanie ze względu na brak środków finansowych, 14 wnioskodawców zrezygnowało z ubiegania się o dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, 3 wnioskodawców zmarło.

4. Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych

Na realizację zadania likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie otrzymało w roku 2022 kwotę 226 373,00 zł, (wydatkowano 226 373,00 zł). Dla porównania:

- w roku 2021 PCPR otrzymało 250 000,00 zł (wydatkowano 250 000,00 zł),
- w roku 2020 PCPR otrzymało 271 887,00 zł (wydatkowano 269 885,10 zł),
- w roku 2019 PCPR otrzymało 185 000,00 zł (wydatkowano 185 000,00 zł),
- w roku 2018 PCPR otrzymało 180 000,00 zł (wydatkowano 180 000,00 zł).

W 2022 roku zostało złożonych 113 wniosków (dla porównania w 2021 roku – 122, w 2020 roku - 152, w 2019 roku - 89, w 2018 roku - 109) na zadania z zakresu likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się osób niepełnosprawnych, w tym:

- na dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych – 24,
- na dofinansowanie do likwidacji barier technicznych – 58,
- na dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu się – 31.

Przyznano dofinansowanie i podpisano umowy z 90 wnioskodawcami na łączną kwotę 226 373,00 zł.

Na likwidację barier architektonicznych w miejscach zamieszkania osób niepełnosprawnych wypłacono kwotę 59 402,00 zł dla 15 wnioskodawców. Wykonane prace związane były m.in. z przystosowaniem istniejących łazienek dla potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez zamontowanie kabin prysznicowych, krzesełek prysznicowych, siedzisk prysznicowych, ubikacji i umywalki dostosowanej do potrzeb osoby niepełnosprawnej poruszającej się na wózku inwalidzkim, montaż uchwytów oraz poręczy.

Na likwidację barier technicznych wydano kwotę 120 292,00 zł dla 46 wnioskodawców. W ramach likwidacji tych barier dofinansowano zakup m.in.: łóżek rehabilitacyjnych, podnośników transportowo-kąpielowych, podnośników wannowych, rowerów trójkołowych, rowerów typu Tandem, schodolazów, koncentratorów tlenu, wózków toaletowo-prysznicowych.

Dofinansowaniem do likwidacji barier w komunikowaniu się objęto 29 osób niepełnosprawnych. Na ten cel została wydatkowana kwota 46 679,00 zł, która została przeznaczona na pokrycie wydatków związanych z zakupem sprzętu komputerowego, programów specjalistycznych oraz urządzeń elektronicznych wraz z programem do komunikacji alternatywnej i wspomagającej.

TABELA 12. Zestawienie liczby złożonych wniosków objętych dofinansowaniem oraz kwoty wypłacane w podziale na poszczególne bariery w 2022 r.			
Bariery	Liczba złożonych wniosków	Liczba wniosków objętych dofinansowaniem	Wypłacona kwota dofinansowania
architektoniczne	24	15	59 402,00 zł
techniczne	58	46	120 292,00 zł
w komunikowaniu się	31	29	46 679,00 zł
SUMA	113	90	226 373,00 zł

Zasadność złożonych wniosków oceniały Zespoły Pełnomocników Starosty Powiatu Tarnogórskiego ds. rozpatrywania wniosków: na likwidację barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W 2022 roku z ogólnej liczby 113 ubiegających się o dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się: 15 wnioskodawców zrezygnowało z przyznanego dofinansowania, 4 wnioskodawców zmarło, 4 wnioskodawców otrzymało odmowę przyznania dofinansowania ze względu na brak środków finansowych.

5. Warsztaty Terapii Zajęciowej.

Warsztat terapii zajęciowej jest jedną z podstawowych form aktywności, która wspomaga proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych. Na terenie Powiatu Tarnogórskiego działają dwa warsztaty: Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony przez Salezjański Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Tarnowskich Górach (warsztat powstał w marcu 2000 r.), oraz Warsztat Terapii Zajęciowej w Kaletach-Drutarni prowadzony przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Śląski Oddział Regionalny w Katowicach (warsztat powstał w grudniu 2005 r.). Uczestnikami zajęć warsztatowych są osoby posiadające orzeczenia o stopniu niepełnosprawności ze wskazaniem do rehabilitacji w warsztacie terapii zajęciowej. Dzięki uczestnictwu w warsztacie osoba niepełnosprawna ma możliwość wyrabiania zaradności osobistej, zdobywa umiejętności praktyczne, uczy się nowych ról społecznych. Uczestnictwo w WTZ stanowi też etap wstępny do podjęcia pracy zawodowej przez osoby niepełnosprawne.

Poniższa tabela przedstawia środki przekazane i wydatkowane na działalność Warsztatów Terapii Zajęciowej w 2022 r.

Tabela 13. Warsztat terapii zajęciowej	ŚRODKI POWIATU		ŚRODKI PFRON	
	Przekazane	Wykorzystane	Przekazane	Wykorzystane
WTZ Kalety	115 094,00 zł	115 094,00 zł	1 035 840,00 zł	1 035 261,27 zł
WTZ Tarnowskie Góry	115 094,00 zł	115 094,00 zł	1 035 840,00 zł	1 033 484,56 zł
Razem	230 188,00 zł	230 188,00 zł	2 071 680,00 zł	2 068 745,83 zł

W Warsztacie Terapii Zajęciowej w Tarnowskich Górach prowadzone były następujące pracownie: krawiecka, gospodarstwa domowego, komputerowo-edukacyjna, rękodzieła, arteterapii, techniczno-ślusarska, teatralno-muzyczna oraz ogrodniczo-florystyczna. W zajęciach warsztatowych uczestniczyło 40 osób. Od listopada do grudnia 2022 r. przeprowadzona została kontrola warsztatu. Zespół kontrolujący stwierdził nieznaczne uchybienia, głównie dotyczące prowadzenia dokumentacji uczestników zajęć.

Ponadto, WTZ w Tarnowskich Górach sporządzał plany finansowe, rozliczał środki oraz przekazywał kwartalne informacje o ich wydatkowaniu.

Liczba osób oczekujących na uczestnictwo w zajęciach na dzień 31 grudnia 2022 r. wynosiła 0 osób. Natomiast Warsztat Terapii Zajęciowej w Kaletach-Drutarni zaoferował swoim uczestnikom zajęcia w pracowniach: gospodarstwa domowego, przyrodniczej, zielarsko-ogrodniczej, komputerowo-fotograficznej, artystycznej, technicznej oraz małej architektury i aranżacji terenów zielonych. Terapia zajęciowa w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej realizowana jest przez terapię indywidualną i grupową, muzykoterapię, teatroterapię, zajęcia edukacyjne, rekreacyjne, terapię przez kontakt z przyrodą. W zajęciach warsztatowych uczestniczyło 40 osób.

Od listopada do grudnia 2022 r. odbyła się kontrola WTZ w Kaletach-Drutarni. Zespół kontrolujący wykazał nieznaczne uchybienie w zakresie zatrudnieniowym. Jeżeli chodzi o wydatkowanie środków finansowych Warsztat Terapii Zajęciowej w Kaletach-Drutarni sporządzał plany finansowe, rozliczał środki oraz przekazywał kwartalne informacje o ich wydatkowaniu.

Na dzień 31 grudnia 2022 r. brak osób oczekujących na przyjęcie do warsztatu.

Działalność warsztatów terapii zajęciowej wspomagała proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych z terenu Powiatu Tarnogórskiego.

6. Realizacja pilotażowego programu „Aktywny samorząd”

Rok 2022 był jedenastym rokiem realizacji na terenie Powiatu Tarnogórskiego pilotażowego programu „Aktywny samorząd” finansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Realizacja programu na mocy umowy podpisanej pomiędzy Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych a Powiatem Tarnogórskim została powierzona Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach.

Formy wsparcia przewidziane w programie adresowane były do uprawnionych osób niepełnosprawnych i dotyczyły likwidacji barier ograniczających ich społeczne i zawodowe funkcjonowanie. Program obejmował następujące moduły, obszary i zadania:

Tabela 14. Moduł I - likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową		Moduł II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym
Obszar A – Zadanie nr 1 pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	Obszar A – Zadanie nr 2 pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B	
Obszar A – Zadanie nr 3 pomoc w uzyskaniu prawa jazdy dla osób z dysfunkcją narządu słuchu	Obszar A – Zadanie nr 4 pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu dla osób z dysfunkcją narządu słuchu	
Obszar B – Zadanie nr 1 pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych w stopniu znacznym	Obszar B – Zadanie nr 2 dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	
Obszar B – Zadanie nr 3 pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z dysfunkcją wzroku w stopniu umiarkowanym	Obszar B – Zadanie nr 4 pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z dysfunkcją narządu słuchu	
Obszar B – Zadanie nr 5 pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programu	Obszar C – Zadanie nr 1 pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	
Obszar C – Zadanie nr 2 pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	Obszar C – Zadanie nr 3 pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne	
Obszar C – Zadanie nr 4 pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne	Obszar C – Zadanie nr 5 pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego	
Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osób zależnej		

Na realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd” Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie otrzymało, w ramach I i II transzy, następujące środki finansowe:

Tabela 15. Środki finansowe PFRON przekazane na realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd” na 2022 rok	
Wydatki	Limit środków PFRON
Moduł I	653 360,00 zł
Moduł II	403 600,00 zł
Koszty obsługi programu	52 848,00 zł
Koszty promocji programu	10 569,60 zł
Koszty ewaluacji programu	5 284,80 zł
Suma	1 125 662,40 zł

Osoby uprawnione do korzystania z dofinansowania w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” składały do dnia 10 października 2022 roku wnioski w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie (z uwzględnieniem sytuacji, w której Realizator programu może podjąć decyzję o przywróceniu Wnioskodawcy terminu złożenia wniosku). Łącznie wpłynęło 194 wniosków z czego dofinansowano 190.

2022 rok był trzecim rokiem, w którym wszystkie wnioski składane w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” procedowane były przez pracowników PCPR przy wykorzystaniu nowoczesnego narzędzia - platformy SOW (System Obsługi Wsparcia), za pomocą której osoby z niepełnosprawnością mogą elektronicznie składać wnioski o wsparcie w ramach poszczególnych zadań. System SOW, wyposażony jest we wszystkie potrzebne formularze i wzory oraz w inne funkcjonalności, które ułatwiają realizację programu. Wszystkie dokumenty niezbędne do złożenia wniosku lub zawarcia umowy dofinansowania lub rozliczenia dofinansowania, Wnioskodawca może skanować/powielać w formie

elektronicznej i takie są podstawą oceny formalnej i merytorycznej wniosku oraz zawarcia umowy i rozliczenia dofinansowania.

Dostęp do Systemu jest nieodpłatny. Podstawowym i jedynym wymaganiem w celu spełnienia warunku zapewnienia ogólnokrajowego zasięgu jest dostęp do sieci internetowej. Pełne korzystanie z Systemu wymaga posiadania narzędzia autoryzacji – uwierzytelnienia przez profil zaufany na platformie ePUAP lub przy pomocy kwalifikowalnego podpisu elektronicznego.

Wniosków złożonych przez Wnioskodawców w systemie SOW było 181.

Wniosków złożonych przez Wnioskodawców w wersji papierowej było 13.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wydatkowało na realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd” na 2022 rok następujące kwoty:

Tabela 16. Środki finansowe PFRON wydatkowane w 2022 roku (stan na dzień 31.12.2022 r.) w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” na 2022 rok w podziale na poszczególne zadania w zestawieniu do liczby złożonych wniosków i wniosków objętych dofinansowaniem			
Zadanie	Liczba złożonych wniosków	Liczba wniosków objętych dofinansowaniem	Wyplacona kwota dofinansowania (w zł)
Obszar A Zadanie 1	4	4	26 710,00
Obszar A Zadanie 2	4	4	11 355,80
Obszar A Zadanie 3	0	0	0
Obszar A Zadanie 4	1	1	1 271,60
Obszar B Zadanie 1	14	13	99 543,00
Obszar B Zadanie 2	2	2	4 000,00
Obszar B Zadanie 3	4	4	24 717,86
Obszar B Zadanie 4	10	9	24 551,99
Obszar B Zadanie 5	3	3	2 547,00
Obszar C Zadanie 1	9	9	113 493,00
Obszar C Zadanie 2	9	9	26 877,99
Obszar C Zadanie 3	6	6	207 000,00
Obszar C Zadanie 4	0	0	0
Obszar C Zadanie 5	8	6	30 000,00
Obszar D	4	4	9 475,50
Ogółem Moduł I	78	74	581 543,74
Moduł II	116	116	294 640,78
Ogółem Moduł I i II	194	190	876 184,52
KOSZTY OBSŁUGI PROGRAMU			39 248,00
KOSZTY PROMOCJI PROGRAMU			7 849,60
KOSZTY EWALUACJI PROGRAMU			3 924,80
SUMA			927 206,92

Z uwagi na wprowadzone przez PFRON zmiany do programu dotyczące zasad naliczania i rozliczania dofinansowania w ramach programu, ostateczny termin wypłaty kwot dofinansowania w ramach środków otrzymanych na realizację programu na 2022 rok upływa 15 kwietnia 2023 roku.

7. Realizacja programów resortowych z Funduszu Solidarnościowego

7.1. Realizacja resortowego programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2022

W roku 2022 na mocy umowy podpisanej pomiędzy Wojewodą Śląskim a Powiatem Tarnogórskim została powierzona Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach realizacja resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”-edycja 2022. Zadanie zostało w całości sfinansowane ze Funduszu Solidarnościowego.

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”- edycja 2022 miał na celu zapewnienie dostępności do usługi asystenta tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób niepełnosprawnych w zakresie: poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych, w szczególności poprzez umożliwienie im jak najbardziej niezależnego życia, zapewnienia osobom niepełnosprawnym wsparcia oraz pomocy adekwatnej do potrzeb, umożliwienia zaangażowania osób niepełnosprawnych w wydarzenia społeczne, kulturalne, rozrywkowe lub sportowe itp.;

Programem objęto łącznie 56 beneficjentów, w tym 41 osób legitymujących się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, 4 osoby legitymujące się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności i 11 dzieci w wieku do 16 roku życia legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Tabela 17. Zestawienie ze względu na adresatów Programu

Ogólna liczba osób niepełnosprawnych, którym przyznano usługi asystenta	w tym		
	Liczba osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności	Liczba osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	Liczba dzieci w wieku do 16 r. ż. z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem
56	41	4	11

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w ramach resortowego programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”-edycja 2022 objęło następujący zakres:

Tabela 18. Podmiotowy i przedmiotowy zakres Programu

Ogólna liczba wykonanych godzin usług asystenckich dla osób niepełnosprawnych	w tym		
	Liczba wykonanych godzin usług asystenckich dla osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności	Liczba wykonanych godzin usług asystenckich dla osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	Liczba wykonanych godzin usług asystenckich dla dzieci w wieku do 16 r. ż. z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem
22 943	19 876	875	2192

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wydatkowało na realizację resortowego Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”- edycja 2022 następujące kwoty:

Tabela 19. środki finansowe Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych wydatkowane na realizację resortowego Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2022.

Łączna kwota środków z Funduszu Solidarnościowego przekazana na realizację Programu		1 186 056,00zł
Łączna kwota środków z Funduszu Solidarnościowego wykorzystana na realizację Programu		992 673,44
w tym	Koszt godzin usług asystenckich	917 719,51 zł
	zwrot kosztów przejazdu dla asystenta oraz ubezpieczenia asystenta	45 975,94 zł
	Kwota środków wykorzystana na zakup środków ochrony osobistej	2 779,99 zł
	Kwota środków wykorzystanych na obsługę Programu	23 256,00 zł
	Kwota kosztów ubezpieczenia OC asystentów	2 942,00 zł

W trakcie trwania Programu dokonano zmian/przesunięć środków, otrzymanych na realizację Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2022, w stosunku do złożonego wniosku. Powyższe działania były konieczne ze względu na niewykorzystanie przez część asystentów środków finansowych przeznaczonych na zwrot kosztów pośrednich związanych z świadczeniem usług w ramach Programu oraz niższych kosztów ubezpieczenia OC asystentów, niż na etapie planowania zakładano. Zatrudnieni asystenci wykorzystali zaledwie 29,71% wnioskowanych środków tytułem zwrotu kosztów zakupu: środków ochrony osobistej, biletu wstępu na wydarzenia kulturalne, biletów komunikacji publicznej/prywatnej oraz dojazdu własnym/innym środkiem transportu. W związku z powyższym, zgodnie z wytycznymi kwoty zaoszczędzone przesunięto do środków z których opłacono usługę asystencką. Zwiększono liczbę uczestników ze znacznym stopniem niepełnosprawności z 27 do 41, z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z 3 do 4 osób oraz dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem w pkt 7 i 8 w orzeczeniu o niepełnosprawności: konieczności stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie leczenia, rehabilitacji i edukacji z orzeczeniem o niepełnosprawności z 10 do 11.

Natomiast zwrot części środków finansowych przeznaczonych na wynagrodzenia asystentów był spowodowany niewykorzystaniem przez uczestników Programu wnioskowanej/przyznanej liczby godzin usług asystencji osobistej – 48,21% uczestników Programu nie wykorzystało w całości przyznanego limitu godzin. Z informacji uzyskanych od Uczestników Programu powyższa sytuacja wynikała z przyczyn od nich niezależnych. Głównym podawanym powodem niewykorzystania przyznaných godzin usług asystencji osobistej była: sytuacja zdrowotna, sytuacja rodzinna (wsparcie najbliższej rodziny), pobyt w szpitalu, na turnusie rehabilitacyjnym. W mniejszym stopniu powyższa sytuacja była spowodowana późniejszym, niż na etapie zgłoszenia zakładano, terminem rozpoczęcia realizacji usług asystenckich.

Inną niezależną od realizatora przyczyną, niewykorzystania wszystkich otrzymanych środków na realizację przedmiotowego Programu, był zgon dwóch osób objętych usługami.

7.2. Realizacja programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2022

W imieniu Powiatu Tarnogórskiego Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach przystąpiło do realizacji programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2022 Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej ze środków pochodzących z Funduszu Solidarnościowego, w ramach którego realizowano usługi opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego i całodobowego.

W ramach pobytu całodobowego zrealizowano 104 dni opieki wytchnieniowej dla 8 osób o znacznym stopniu niepełnosprawności. Czas trwania jednego pobytu nie był dłuższy niż 14 dni na osobę. Opieka wytchnieniowa w formie całodobowej była świadczona w miejscu zaproponowanym przez uczestnika Programu, które uzyskało pozytywną opinię powiatu.

Natomiast w ramach pobytu dziennego świadczone usługi opieki wytchnieniowej na rzecz 11 opiekunów osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz 5 opiekunów dzieci z niepełnosprawnościami. Zrealizowano łącznie 3 635 godzin usług. Usługa miała charakter indywidualny i była realizowana w miejscu zamieszkania osób z niepełnosprawnościami.

Na realizację ww. zadań z Funduszu Solidarnościowego w roku 2022 została wydatkowana kwota w wysokości 182 468,02 zł.

8. Informacja o prawach i uprawnieniach dla osób niepełnosprawnych

W 2022 roku udzielono szerokich informacji o prawach i uprawnieniach. Wszystkie udzielone informacje można podzielić na:

- informacje o uprawnieniach przysługujących osobom niepełnosprawnym wynikających z tytułu niepełnosprawności,
- informacje o możliwości uzyskania dofinansowania ze środków PFRON i Funduszu Solidarnościowego,
- informacje o aktualnych programach realizowanych przez PFRON oraz projektach skierowanych na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej skierowanej do osób niepełnosprawnych,
- informacje o jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej funkcjonujących na terenie Powiatu Tarnogórskiego oraz pozostałych placówkach działających na rzecz wsparcia osób niepełnosprawnych,
- informacje o działających na terenie Powiatu Tarnogórskiego organizacjach pozarządowych prowadzących działalność statutową na rzecz osób niepełnosprawnych.

III. Profilaktyka i wsparcie środowiskowe

1. Domy Pomocy Społecznej

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności i nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Umieszczenie w domu następowało po uprzednim skierowaniu osoby wymagającej całodobowej opieki przez gminę właściwą dla jej miejsca zamieszkania (gmina określała wysokość odpłatności, jaką osoba kierowana ma uiszczać za pobyt w domu). Do zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach należało wydawanie decyzji o umieszczeniu w DPS, wydawanie decyzji zmieniających odpłatność dla osób umieszczonych w domach pomocy społecznej na tzw. „starych zasadach”, oraz wpisywanie na listę osób oczekujących do poszczególnych domów - określając przybliżony termin przyjęcia.

Okres oczekiwania na umieszczenie w poszczególnych domach zależny był od ich typu. Jednakże umieszczenia w domach pomocy społecznej w 2022 r. odbywały się na bieżąco.

1.1. Wnioski w sprawie umieszczenia w domach pomocy społecznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego w roku 2022

O umieszczenie w DPS funkcjonujących na terenie Powiatu Tarnogórskiego w 2022 roku ubiegały się 83 osoby (ogólna liczba wniosków w sprawie umieszczenia w domach pomocy społecznej w roku 2022, porównując w roku 2021 – 69 wnioski).

W trakcie roku w domach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie Powiatu Tarnogórskiego umieszczono łącznie 46 osób.

Tabela 20. Liczba osób przyjętych do domów pomocy społecznej w 2022 r.

Dom Pomocy Społecznej	Liczba osób umieszczonych w DPS	
	Osoby z terenu Powiatu	Osoby spoza Powiatu
Tarnowskie Góry, ul. Gliwicka 22	2	6
Tarnowskie Góry, ul. Włoska 24	10	11
Nakło Śląskie, ul. Główna 8	0	2
Miedary, ul. Zamkowa 7	1	3
Zbrostawice, ul. Wolności 34	1	2
Łubie, ul. Pyskowska 34	0	8
OGÓŁEM	14	32
	46	

- W 2022 r. wydano następujące decyzje administracyjne, w tym:
- o umieszczeniu w domu pomocy społecznej – 46,
- zmieniające odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej – 284,
- uchylające umieszczenie w domu pomocy społecznej – 14,
- wygaszające skierowanie, umieszczenie, odpłatność w domu pomocy społecznej – 7.

1.2. Osoby oczekujące na umieszczenie w domach pomocy społecznej

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób oczekujących na umieszczenie w domach pomocy społecznej na dzień 31 grudnia 2022 r.

Tabela 21. Liczba osób oczekujących na umieszczenie w domach pomocy społecznej na dzień 31 grudnia 2022 r.		
Dom Pomocy Społecznej	Liczba oczekujących na umieszczenie w DPS wg nowych zasad (na podstawie ustawy o pomocy społecznej z 12 marca 2004 r.)	
	Osoby z terenu Powiatu	Osoby spoza Powiatu
Tarnowskie Góry ul. Gliwicka 22	2	3
Tarnowskie Góry ul. Włoska 24	10	12
Nakło Śląskie ul. Główna 8	0	4
Miedary ul. Zamkowa 7	0	1
Zbrośławice ul. Wolności 34	0	4
Łubie ul. Pyskowicka 34	3	3
OGÓŁEM	15	27
	42	

Najstarszy mieszkaniec przebywający w Domu Pomocy Społecznej ma 98 lat, najmłodszy 14 lat.

1.3. Domy Pomocy Społecznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego - koszt utrzymania, liczba mieszkańców

- Dom Pomocy Społecznej „Przyjaźń” w Tarnowskich Górach, ul. Włoska 24 dla osób przewlekle somatycznie chorych przeznaczony na 130 miejsc (kobiety i mężczyźni). Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu w 2022 r. wynosił 4 639,73 zł,
- Dom Pomocy Społecznej w Tarnowskich Górach, ul. Gliwicka 22 dla osób przewlekle psychicznie chorych przeznaczony dla 62 kobiet. Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu w 2022 r. wynosił 4 293,75 zł,
- Dom Pomocy Społecznej w Zbrośławicach, ul. Wolności 34 przeznaczony dla 95 osób niepełnosprawnych intelektualnie (mężczyzn). Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu w 2022 r. wynosił 4 718,30 zł,
- Dom Pomocy Społecznej w Łubiu, ul. Pyskowicka 34. dla osób przewlekle psychicznie chorych przeznaczony dla 68 osób (kobiet i mężczyzn). Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu w 2022 r. wynosił 5 049,89 zł,
- Dom Pomocy Społecznej w Nakle Śląskim dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. Karola Boromeusza przeznaczony dla 60 osób. Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu w 2022 r. wynosił 4 393,69 zł,
- Dom Pomocy Społecznej w Miedarach przeznaczony dla 56 osób niepełnosprawnych intelektualnie (mężczyzn). Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu w 2022 r. wynosił 4 966,00 zł.

Domy Pomocy Społecznej funkcjonujące na terenie Powiatu Tarnogórskiego prowadzone przez Powiat lub na jego zlecenia spełniają standardy zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej. W ww. domach pomocy społecznej na 471 mieszkańców jest 123, którzy przed skierowaniem do dps byli mieszkańcami Powiatu Tarnogórskiego tj. 34 osoby przyjęte na tzw. "starych zasadach" i 89 osób na "nowych zasadach".

2. Środowiskowy Dom Samopomocy

W Powiecie Tarnogórskim funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy z siedzibą w Tarnowskich Górach przy ulicy Kard. S. Wyszyńskiego 135, który jest prowadzony przez Stowarzyszenie „Serdeczni” na zlecenie Powiatu.

Środowiskowy Dom Samopomocy zapewnia miejsca dla 20 osób przewlekłe psychicznie chorych, upośledzonych umysłowo oraz osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych (typ łączony ABC). Osoba ubiegająca się o skierowanie do ŚDS składa do Ośrodka Pomocy Społecznej właściwego ze względu na miejsce zamieszkania pisemny wniosek o skierowanie do Środowiskowego Domu Samopomocy w Tarnowskich Górach wraz zaświadczeniem lekarskim, wydanym przez lekarza psychiatrę lub lekarza neurologa o występujących zaburzeniach psychicznych oraz zaświadczenie lekarza rodzinnego o stanie zdrowia i o braku przeciwwskazań do uczestnictwa w zajęciach domu wraz z informacją o sprawności w zakresie lokomocji osoby niepełnosprawnej fizycznie, a także orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, o ile takie osoba posiada.

Decyzję administracyjną o skierowaniu do Środowiskowego Domu Samopomocy wydaje w imieniu Starosty Tarnogórskiego, na podstawie upoważnienia, Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach. Udział w zajęciach środowiskowego domu samopomocy jest nieodpłatny.

Środowiskowy Dom Samopomocy świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym.

Liczba osób biorących udział w zajęciach wg stanu na 31.12.2022 r. wynosiła 21 osób. Liczba osób w 2022 roku przeznaczona do podwyższonej dotacji w oparciu o art. 51c ust. 5 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r., tj. osoby z niepełnosprawnościami sprzężonymi – 10 osób. Kwota dotacji na prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy w Tarnowskich Górach przekazana w 2022 roku to 571 410,00 zł.

3. Działalność Punktu Interwencji Kryzysowej

W marcu 2021 r. ze środków własnych Powiatu Tarnogórskiego został utworzony Punkt Interwencji Kryzysowej działający przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach, jako realizacja jednego z zadań określonego w art. 19 ustawy o pomocy społecznej, tj. prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej i tym samym podejmowanie działań w obszarze interwencji kryzysowej poprzez udzielanie natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb – poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych – schronienia do 3 miesięcy.

Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej.

W ramach działalności punktu 2 razy w tygodniu udzielano specjalistycznego poradnictwa psychologicznego skierowanego do osób/ rodzin znajdujących się w kryzysie spowodowanym m.in.:

- przemocą w rodzinie,
- kryzysem małżeńskim,
- rozwodem,
- rozstaniem,
- utratą bliskiej rodziny,
- konfliktem w rodzinie,
- utratą pracy,
- uzależnieniem, itp.

Udzielana pomoc była bezpłatna, nie było wymagane skierowanie. W 2022 roku 2 psychologów pracujących w PIK udzieliło łącznie 294 godzin specjalistycznego wsparcia dla 54 osób/ rodzin, w tym dla 16 dzieci.

4. Poradnictwo specjalistyczne

4.1. Poradnictwo psychologiczne

W okresie sprawozdawczym prowadzono poradnictwo psychologiczne dla mieszkańców powiatu oraz rodzin zastępczych. W 2022 roku z poradnictwa psychologicznego skorzystało 25 rodzin zastępczych oraz 22 osoby z terenu powiatu. W 2022 roku łącznie odbyły się 352 konsultacje, w tym 189 dla rodzin zastępczych i 163 dla osób z terenu powiatu. Sprawy, z którymi strony zwracały się o poradę psychologiczną dotyczyły problemów opiekuńczo-wychowawczych, trudności natury emocjonalnej, przemocy i konfliktów w rodzinie i małżeństwie, sytuacji okołorozwodowych, przebytych traum oraz bieżących problemów utrudniających codzienne funkcjonowanie, a także innych kryzysów i trudności.

4.2. Poradnictwo pedagogiczne

W okresie sprawozdawczym prowadzono indywidualne konsultacje dla rodzin zastępczych, rodziców dzieci przebywających w rodzinach zastępczych oraz rodziców mających trudności w sprawowaniu opieki nad dziećmi, z których korzystały rodziny na bieżąco. Konsultacje dotyczyły przede wszystkim pomocy w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych, kryzysu szkolnego oraz adaptacji dziecka w nowym środowisku. Z konsultacji tych skorzystały 33 rodziny zastępcze (84 osoby), odbyło się 59 spotkań.

4.3. Poradnictwo socjalne

W okresie sprawozdawczym na bieżąco udzielano poradnictwa socjalnego. Z usamodzielnianymi wychowankami rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych przygotowywano programy usamodzielnienia. Pracownicy Centrum pełnili również role opiekunów usamodzielnienia, w przypadkach, gdy usamodzielnieni wychowankowie nie wskazali takich osób.

Poradnictwo socjalne wynika ze specyfiki pracy PCPR, w okresie sprawozdawczym na bieżąco udzielano osobom zgłaszającym się do PCPR informacji o prawach i uprawnieniach wynikających głównie z ustawy o pomocy społecznej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej jak i ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz kierowano interesantów do odpowiednich jednostek. W tej formy wsparcia skorzystało 4 osoby.

5. Zapewnienie okresowego miejsca pobytu w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży.

Uchwałą nr 146/780/2020 Zarządu Powiatu Tarnogórskiego z dnia 2 listopada 2020 r. ogłoszono otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego Powiatu Tarnogórskiego w latach 2021-2023 z zakresu pomocy społecznej polegającego na zapewnieniu okresowego miejsca pobytu w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. Celem otwartego konkursu ofert było wyłonienie oferty, powierzenie i udzielenie dotacji na realizację zadania publicznego Powiatu Tarnogórskiego w latach 2021-2023 z zakresu pomocy społecznej polegającego na zapewnieniu okresowego miejsca pobytu w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. W dniu 14 grudnia 2020 r. uchwałą nr 155/823/2020 Zarząd Powiatu Tarnogórskiego rozstrzygnął konkurs i powierzył realizację zadania Caritas Diecezji Sosnowieckiej ul. Korczaka 5, 41-200 Sosnowiec.

W styczniu 2021 r. podpisano umowę. Zadaniem organizacji jest zapewnienie miejsc całodobowego, okresowego pobytu dla osób, o których mowa w § 2 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 8 marca 2005 roku w sprawie domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, podjęcie intensywnych działań ukierunkowanych na przezwycięzenie sytuacji kryzysowej. Zadanie publiczne jest realizowane na rzecz mieszkańców Powiatu Tarnogórskiego. Zadanie realizowane będzie w latach 2021-2023, na jego realizację przeznaczono kwotę 69 459,50 zł.

W 2022 r. w ramach umowy nie skierowano żadnej osoby na całodobowy pobyt we wspomnianej placówce.

IV. Pozostała Działalność

1. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach w roku 2022 współpracowało z organizacjami pozarządowymi, które działają na polu pomocy społecznej, poprzez:

- kontynuację współpracy z fundacją po DRUGIE poprzez włączenie się w światową kampanię „19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży”,
- współpraca ze Zgromadzeniem Sióstr Miłosierdzia Św. Karola Boromeusza i Zakonem Posługującym Chorym (Ojców Kamilianów) w zakresie prowadzenia 3 domów pomocy społecznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego oraz Towarzystwem Przyjaciół Dzieci – Śląski Oddział Regionalny i Salezjańskim Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym w Tarnowskich Górach w zakresie prowadzenia 2 warsztatów terapii zajęciowej i Stowarzyszeniem „Serdeczni” w zakresie prowadzenia Środowiskowego Domu Samopomocy,
- na bieżąco udzielano organizacjom pozarządowym działającym na terenie powiatu wsparcia merytorycznego w zakresie aplikowania o środki w ramach ogłaszanych projektów/programów,
- Powiat Tarnogórski ma od 2021 r. zawartą umowę z Caritas Diecezji Sosnowieckiej w związku z rozstrzygniętym konkursem ofert na realizację zadania publicznego Powiatu Tarnogórskiego w latach 2021 - 2023 z zakresu pomocy społecznej polegającego na zapewnieniu okresowego miejsca pobytu w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
- Pracownicy Działu Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych brali udział w imprezach okolicznościowych Stowarzyszenia „Pomocni” Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością i Ich Rodzin z Ożarów oraz Stowarzyszenia Klubu Abstynenta „Jutrzenka” z Tarnowskich Gór,
- W dniach 16-18 marca 2022 roku przeprowadzono konsultacje z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Przedmiotem konsultacji

był projekt uchwały Rady Powiatu Tarnogórskiego w sprawie ustalenia minimalnej wysokości wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka.

2. Szkolenia pracowników i doradztwo dla kadr pomocy społecznej

W 2022 roku pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach korzystali z następujących szkoleń, warsztatów, brali udział w konferencjach, które częściowo były prowadzone w formie zdalnej. Korzystano również z bezpłatnych szkoleń organizowanych przez Związek Powiatów Polskich oraz Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego.

- „Program szkoleniowy RODZINA”
- „Dziecko w centrum-tworzenie lokalnych systemów ochrony dzieci przed krzywdzeniem”
- „Dialog motywujący w pracy socjalnej”
- „Śląskie forum opieki”
- „Wsparcie pieczy zastępczej w województwie śląskim”
- „Dokumentacja pracownicza po zmianach”
- „System SJO BeSTi@”
- „Przepisy z ZUS”
- „Nowe obowiązki sektora finansów publicznych obowiązkowy rejestr umów w 2022 r. Zawieranie umów cywilnoprawnych (zlecenie i inne umowy o świadczenie usług, umowy o dzieło)”
- „Rejestr umów jednostek sektora finansów publicznych”
- „Nabory do pracy w samorządzie”
- „Zmiany w płacach od 1 lipca 2022 r. wynikające ze zmian w ustawie PIT”
- „Zrozumieć aby pomóc dziecku w pieczy zastępczej”
- Zmiany prawa pracy w 2022 r. w jednostkach administracji publicznej”
- „Funkcjonowanie warsztatu terapii zajęciowej – aspekty teoretyczne i praktyka działania”
- „Płace po zmianach w 2023 r. i rozliczenie roku 2022”
- „Publiczny rejestr umów”
- „Zamówienia z wolnej ręki w świetle Prawa zamówień publicznych najczęściej stosowane przesłanki i wybrane aspekty proceduralne”
- „Kluczowe zagadnienia nowej ustawy PZP z perspektywy działalności JST”

3. Dane przekazywane do BIG

W 2022 r. uzupełniano informacje gospodarcze w 5 biurach tj. ERIF BIG S.A., BIG InfoMonitor S.A., KIDT BIG S.A., KBIG S.A. oraz KRD BIG S.A. Na dzień 31 grudnia 2022 r. wykazano informacje gospodarcze o 36 dłużnikach, którzy zalegają z opłatami za pobyt dziecka w pieczy zastępczej za okres dłuższy niż 12 miesięcy w łącznej kwocie 519 295,58 zł.

W 2022 roku jednostka w celu dochodzenia należności wystawiła 20 tytułów wykonawczych. Na dzień 31 grudnia 2022 r. jest wystawionych łącznie 70 tytułów wykonawczych do Urzędów Skarbowych dla 53 dłużników (45 rodziców biologicznych oraz 8 dłużników, którzy pobrali nienależnie świadczenie).

4. Sprawozdawczość

- półroczne sprawozdania MPIPS-03 na potrzeby Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach (lipiec, styczeń),
- sprawozdanie MRiPS – 06 – wybrane jednostki organizacyjne pomocy społecznej i inne jednostki pomocy społecznej oraz zatrudnienie w pomocy społecznej,
- kwartalne sprawozdania MK-1 i MK-2 na potrzeby Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach (kwiecień, październik),

- półroczne sprawozdanie ze składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowych (styczeń, lipiec),
- półroczne sprawozdanie ze składek na ubezpieczenie zdrowotne (styczeń, lipiec),
- roczne sprawozdania PS-02 rodzinnej pieczy zastępczej na potrzeby Urzędu Statystycznego w Katowicach (styczeń),
- ocenę zasobów pomocy społecznej (kwiecień),
- sprawozdanie rzeczowo-finansowe z wykonania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- miesięczne zapotrzebowania na środki z dotacji na wypłatę dodatków wychowawczych,
- zbiór centralny Pomost wysyłany kwartalnie do Wojewódzkiego Administratora Pomost (styczeń, kwiecień, lipiec i październik),
- kwartalne sprawozdanie z realizacji dodatku wychowawczego i dodatku do zryczałtowanej kwoty, o którym mowa w art. 115 ust. 2a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (styczeń, kwiecień, lipiec i październik),
- sprawozdanie Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych samorządowej jednostki budżetowej, miesięczne, roczne,
- sprawozdanie Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych samorządowej jednostki budżetowej, miesięczne, roczne,
- sprawozdanie Rb-N kwartalne sprawozdanie o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych,
- sprawozdanie Rb-Z kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań wg tytułu dłużnych oraz poręczeń i gwarancji,
- sprawozdanie Rb-ZN kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań oraz należności Skarbu Państwa z tytułu wykonywania przez jednostki samorządu terytorialnego zadań zleconych,
- sprawozdanie Rb-50 o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, kwartalne,
- rozliczenie dotacji otrzymanych z budżetu państwa w okresie od 1 stycznia 2021 r. do – 31 grudnia 2021 r. wraz z informacjami opisowymi,
- sprawozdanie opisowe za rok 2021 w zakresie dochodów i wydatków,
- sprawozdanie z realizacji zadań nałożonych uchwałą Zarządu Powiatu w zakresie gospodarowania powierzonym mieniem,
- sprawozdanie finansowe wraz z załącznikami,
- sprawozdanie o stanie zakresie mienia komunalnego,
- sprawozdanie kwartalne Z-03 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach,
- sprawozdanie roczne Z-06 o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy,
- sprawozdanie roczne F-03 o stanie i ruchu środków trwałych,
- informacja INF-1 miesięczna o zatrudnieniu, kształceniu lub o działalności na rzecz osób niepełnosprawnych,
- informacja INF-2 roczna o zatrudnieniu, kształceniu lub o działalności na rzecz osób niepełnosprawnych,
- informacja INF-Z miesięczna o zatrudnieniu, kształceniu lub o działalności na rzecz osób niepełnosprawnych – informacja ewidencyjna,
- sporządzanie deklaracji dla ZUS związanych z zatrudnianiem i wynagradzaniem pracowników,
- sporządzanie deklaracji dla Urzędu Skarbowego związanych z zatrudnianiem i wynagradzaniem pracowników,

- informacja o liczbie osób korzystających z usług wsparcia – środowiskowego domu samopomocy – dla osób z zaburzeniami psychicznymi (miesięcznie),
- MPiPS–05 - sprawozdanie roczne o placówkach zapewniających całodobową opiekę i wsparcie (styczeń),
- sprawozdania rzeczowo-finansowe z realizacji zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zatrudnienia osób niepełnosprawnych finansowanych z środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- informacje o domach pomocy społecznej (miesięcznie),
- sprawozdanie z realizacji pilotażowego programu Aktywny samorząd,
- sprawozdanie półroczne i roczne z realizacji programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie wraz z miesięcznym zapotrzebowaniem na środki finansowe na realizację programu,
- sprawozdanie półroczne i roczne z realizacji programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie wraz z miesięcznym zapotrzebowaniem na środki finansowe na realizację programu,
- sprawozdanie dotyczące podania bazy teleadresowej podmiotów oraz organizacji pozarządowych świadczących usługi dla osób i rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie,
- sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- sprawozdanie z realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego w zakresie jednostki,
- sprawozdanie z Powiatowego Programu „Przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie”,
- sprawozdanie z „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej Realizowanego w Powiecie Tarnogórskim”,
- sprawozdanie z realizacji Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2030 w zakresie jednostki,
- sprawozdanie o rozwoju ekonomii społecznej w powiecie,
- liczne sprawozdania jednorazowe w CAS,
- monitoring Wojewódzkiego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w województwie śląskim na lata 2016-2020,
- sprawozdanie dotyczące listy teleadresowej ośrodków interwencji kryzysowej, listy mieszkań chronionych, listy domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
- sprawozdanie z realizacji rocznego programu współpracy Powiatu Tarnogórskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie w zakresie jednostki,
- sprawozdanie z zakresu realizacji wskaźników „Strategii Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego”,
- sprawozdania częściowe z realizacji „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2022, który był realizowany w ramach Funduszu Solidarnościowego,
- sprawozdanie z realizacji programu „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” – edycja 2021,
- sprawozdanie roczne z działalności Archiwum Zakładowego,
- roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach,
- plan postępowań o udzielenie zamówień,
- sprawozdania z przeprowadzonych kontroli nad rodzinami zastępczymi i prowadzącymi rodzinne domy dziecka,
- sprawozdawczość w zakresie zapotrzebowania na dodatkowe środki finansowe na przeciwdziałanie COVID-19 dla domów pomocy społecznej.

Do przygotowania większości ze sprawozdań wykorzystano system Pomost (program do obsługi świadczeń wypłacanych przez Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie i Ośrodki Pomocy Społecznej).

Od 2007 roku sprawozdania z zakresu rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych wysyłane są również w formie elektronicznej za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS).

Ponadto, wszystkie dowody księgowe sprawdza się pod względem formalno-rachunkowym następnie dekretuje i księguje w księgach rachunkowych za pomocą programu księgowego F-K MILLENNIUM.

5. Informacja publiczna

W 2022 r., łącznie ze sprawami z zakresu zamówień publicznych, wprowadzono 21 informacji do biuletynu informacji publicznej PCPR (www.bip.pcpr.tarnogorski.pl). W 12 przypadkach edytowano istniejące dokumenty.

Strona PCPR (www.pcpr.tarnogorski.pl) funkcjonująca o standard WCAG 2.0 była aktualizowana na bieżąco.

Ponadto, 3 razy w roku 2022 udzielono informacji publicznej w oparciu o ustawę z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej.

6. Wykonanie dochodów i wydatków PCPR w Tarnowskich Górach w 2022 r.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach wykonało dochody na poziomie 99,10% w stosunku do planu. Dochody otrzymane w 2022 roku wyniosły 2 051 035,38 zł, w tym mieszczą się następujące kwoty:

- 1 901 162,22 zł z tytułu wpływów z różnych dochodów są to odpłatności gmin za pobyt dzieci w pieczy zastępczej pomniejszone o noty uznaniowe dla gmin,
- 26 864,48 zł z tytułu wpływów za opłaty rodziców biologicznych dotyczące pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 7 703,42 zł z tytułu wpływów za pozostałe odsetki od zaległych należności,
- 15 248,61 zł z tytułu wpływów z różnych dochodów w kwocie tej mieszczą się odsetki od rachunków bankowych oraz wynagrodzenie należne płatnikowi od wypłaconych świadczeń z ubezpieczenia chorobowego oraz z tytułu terminowego opłacania podatku,
- 656,82 zł z tytułu wpływów z różnych dochodów i są to wpływy z odszkodowania z tytułu uszkodzonych laptopów oraz zapłata za uszkodzony sprzęt dokonana przez rodziców zastępczych,
- 69 989,40 zł z tytułu wpływów z różnych dochodów i są to środki z obsługi, ewaluacji i promocji z programu "Aktywny samorząd",
- 23 256,00 zł z tytułu wpływów z różnych dochodów i są to środki z obsługi programu "Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej",
- 3 580,00 zł z tytułu wpływów z różnych dochodów i są to środki z obsługi programu "Opieka wychnieniowa - edycja 2022",
- 2 397,13 zł z tytułu wpływów z rozliczeń /zwrotów z lat ubiegłych i są to zwroty nienależnie pobranych świadczeń,
- 177,30 zł z tytułu wpływu zwrotu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień.

Należności pozostałe do zapłaty na dzień 31 grudnia 2022 r. wyniosły 874 917,75 zł i są to głównie:

- odpłatności rodziców biologicznych z tytułu pobytu dzieci w pieczy zastępczej, ta kategoria należności do zapłaty stanowi 80,18% zaległości ogółem (701 487,90 zł),
- należności z nienależnie pobranych świadczeń od 8 dłużników (13 662,73 zł),
- odsetki od nieterminowego regulowania należności wraz z kosztami upomnień (159 767,12 zł).

Tabela 22. Wykonanie wydatków Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach w 2022 r.

Lp.	Przeznaczenie środków	Kwota (w zł)	Uwagi
1.	Placówki opiekuńczo - wychowawcze	2 675 387,71	w tym: 2 573 532,96 zł kwota wypłaconych świadczeń finansowanych w ramach porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego na dzieci z Powiatu Tarnogórskiego umieszczone poza powiatem i zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych psychiatrycznych oraz zakładach opiekuńczo-leczniczych i dzieci umieszczone w zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych psychiatrycznych oraz zakładach opiekuńczo-leczniczych;
2.	Rodziny zastępcze	4 308 262,18	w tym: - 374 563,79 zł dotacja celowa z budżetu Państwa na wypłatę dodatków wychowawczych (370 563,79 zł) oraz obsługa (4 000,00 zł); - 7 080,74 zł środki z Funduszu Pomocy; - 755 574,35 zł koszty wynagrodzeń rodzin zastępczych w tym 8.534,55 wynagrodzenie za przeprowadzenie badań psychologicznych dla kandydatów na rodziny zastępcze - 2 182 335,69 zł kwota wypłaconych świadczeń na dzieci z Powiatu Tarnogórskiego umieszczone na terenie powiatu: - 550 682,09 zł kwota wypłaconych świadczeń finansowanych w ramach porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego na dzieci spoza Powiatu Tarnogórskiego umieszczone na terenie Powiatu Tarnogórskiego: - 390 363,77 zł kwota wypłaconych świadczeń finansowanych w ramach porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego na dzieci z Powiatu Tarnogórskiego umieszczone poza powiatem; - 47 661,75 inne w tym m.in. 20.471,31 zł promocja rodzicielstwa zastępczego akcja „Kangurkowo” oraz spotkania kolędowe rodzin zastępczych, 18 678,00 zł szkolenie dla pracowników pn. ”Szkolenie zawodowe kadry trenerów i organizatorów zastępczego środowiska rodzinnego”, które umożliwia przeprowadzanie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze wg programu „Rodzina”
3.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	2 700 227,32	w tym: - 69 989,40 zł stanowią środki na obsługę, promocję i ewaluację programu Aktywny samorząd; - 23 256,00 zł stanowią środki na obsługę programu "Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej"; - 3 580,00 zł stanowią środki na obsługę programu "Opieka wytchnieniowa -edycja 2022";

			<p>- 44 031,56 zł jednostka przeznaczyła na usługi specjalistycznego poradnictwa w Punkcie Interwencji Kryzysowej;</p> <p>- 1 770,00 zł stanowi wkład własny do projektu pn. „Parasolka”.</p>
4.	Realizacja zadań Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	11 565,00	<p>dotacja celowa z budżetu Państwa przeznaczona na realizację:</p> <p>- 7 200,00 zł programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie;</p> <p>- 4 365,00 zł programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie</p>
5.	Realizacja zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi	4 579,02	<p>dotacja celowa z budżetu Województwa Śląskiego na realizację zadania 2 pod nazwą "Wzmocnienie działalności placówek świadczących pomoc specjalistyczną osobom i rodzinom z problemem alkoholowym, w tym przemocy" w ramach konkursu ofert dla gmin i powiatów województwa śląskiego pod nazwą "Wspieranie lokalnych systemów profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym w województwie śląskim w 2022 roku" - realizacja projektu pn. „Parasolka”. Całkowite wydatki wynoszą 6 349,02 zł w tym wkład własny w wysokości 1 770,00 zł, który został ujęty w planie wydatków PCPR.</p>
	Suma	9 700 021,23	
6.	Program „Opieka wychowawcza -edycja 2022”	178.888,02	<p>środki Funduszu Solidarnościowego na dofinansowanie zadań w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wychowawcza -edycja 2022”. Kwota wykazana bez kosztów obsługi, które wynoszą 3 580,00 zł - środki zostały ujęte w planie wydatków PCPR</p>
7.	Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej - edycja 2022”	969.417,44	<p>środki Funduszu Solidarnościowego na dofinansowanie zadań w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej - edycja 2022”. Kwota wykazana bez kosztów obsługi, które wynoszą 23 256,00 zł - środki zostały ujęte w planie wydatków PCPR</p>
8.	Dofinansowania PFRON	1 328 963,00	<p>środki PFRON wydatkowane z konta Starostwa Powiatowego na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej (tzw. algorytmowe) jednakże realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie</p>
9.	Program „Aktywny Samorząd”	1 153 679,71	<p>środki PFRON wydatkowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie z przeznaczeniem na realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd”, kwota wykazana bez kosztów obsługi, promocji i ewaluacji programu, które wynoszą 69 989,40 zł - środki zostały ujęte w planie wydatków PCPR</p>
	Suma	3.630.948,17	
	RAZEM	13.330.969,40	

V. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej

W związku z zadaniami Powiatu realizowanymi przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wskazuje się następujące potrzeby w zakresie szeroko rozumianej pomocy społecznej w Powiecie Tarnogórskim:

- wzmocnienie współpracy z gminami w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o pomocy społecznej i ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- zapewnienie dzieciom opieki w sytuacjach interwencyjnych tj. utworzenie minimum jednej rodziny zastępczej pełniącej funkcję pogotowia,
- stały rozwój rodzinnej pieczy zastępczej oraz rozszerzanie oferty wsparcia dla istniejących rodzin zastępczych,
- rozszerzenie infrastruktury instytucji pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu o mieszkania chronione dla usamodzielniającej się młodzieży opuszczającej pieczę zastępczą,
- podejmowanie działań na rzecz osób usamodzielniających się po opuszczeniu pieczy zastępczej lub na podstawie ustawy o pomocy społecznej w obszarze wsparcia w procesie usamodzielniania,
- zwiększenie dostępności wsparcia społecznego dla osób z niepełnosprawnościami, ułatwiającego aktywizację społeczną i integrację ze środowiskiem,
- utrzymanie na wymaganym poziomie standardów w domach pomocy społecznej i środowiskowym domu samopomocy (Powiat Tarnogórski),
- dbanie o należyty stan infrastruktury domów pomocy społecznej (Powiat Tarnogórski),
- poprawa infrastruktury w istniejącym środowiskowym domu samopomocy oraz zwiększenie miejsc dla osób ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi,
- prowadzenie działań mających na celu zapobieganie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu osób, rodzin i grup społecznych,
- wspieranie przez powiat działań realizowanych przez organizacje pozarządowe w zakresie pomocy społecznej, pieczy zastępczej i przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- utrzymanie i rozszerzenie działalności punktu interwencji kryzysowej,
- rozwój usług społecznych, w szczególności zwiększenie dostępności wsparcia dla osób doświadczających i zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zabezpieczenie cudzoziemców, którzy osiedlą się na terenie Powiatu Tarnogórskiego.

W celu realizacji potrzeb określonych powyżej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie planuje:

- realizację Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023,
- kontynuację Akcji Informacyjnej „Kangurkowo”,
- zwiększenie i profesjonalizacja kadry jednostek pomocy społecznej na terenie Powiatu.
- aplikowanie o środki z Unii Europejskiej na rzecz wzrostu dostępności i jakości usług społecznych w formie utworzenia mieszkań chronionych,
- realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych finansowanych z budżetu państwa, PFRON, środków z Funduszu Solidarnościowego i samorządu powiatowego,
- wykonywanie bieżących prac modernizacyjnych i inwestycji w samorządowych domach pomocy społecznej (Powiat Tarnogórski),
- przygotowywanie ofert konkursowych dotyczących działań na rzecz rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ochrony zdrowia psychicznego i innych, w ramach otwartych konkursów ofert organizowanych przez m.in. Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej i Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Sejmik Województwa Śląskiego,

- realizację projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej na rzecz osób, rodzin i grup społecznych zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym w nowej perspektywie finansowej,
- realizację Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy,
- realizację programów profilaktycznych w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie,
- realizację Powiatowego Programu Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych w latach 2021-2024,
- współpracę z Biurem Bezpieczeństwa Publicznego i Zdrowia Starostwa Powiatowego, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną oraz Ośrodkami Pomocy Społecznej w zakresie zadań ustawowych realizowanych w stosunku do cudzoziemców, którzy osiedlą się na terenie powiatu tarnogórskiego
- przygotowanie kadry do realizacji zadań ustawowych PCPR m.in. w stosunku do cudzoziemców, którzy osiedlą się na terenie powiatu tarnogórskiego,

W związku z powyższym należy podjąć działania mające na celu pozyskanie i zabezpieczenie środków finansowych adekwatnych do potrzeb, na realizację zadań ustawowych oraz zapewnienie odpowiedniego potencjału kadrowego pozwalającego na realizację ustawowych zadań z zakresu szeroko rozumianej pomocy społecznej.

VI. Sprawozdanie z Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej za rok 2022 realizowanego w Powiecie Tarnogórskim

Cel operacyjny 1

Zapewnienie opieki zastępczej dla dzieci w ramach zasobów wewnątrzrodzinnych.

Działanie 1.

Współpraca z gminami w celu ustalenia możliwości przejęcia opieki nad dzieckiem przez krewnych dziecka – między innymi poprzez:

- *Zespoły Celowe w oparciu o Forum współpracy pomiędzy instytucjami działającymi w obszarze pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty i zdrowia na rzecz kompleksowego wsparcia osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym,*
- *projekty realizowane przez PCPR,*
- *projekty realizowane przez inne instytucje w których PCPR bierze udział.*

W roku 2022 dokonywano na bieżąco rozeznania możliwości wskazania kandydatów na rodziców zastępczych spośród krewnych dzieci. W tym celu nawiązywano kontakt z pracownikami instytucji typu MOPS/GOPS odpowiedzialnymi za pracę z rodzicami biologicznymi dzieci.

Cel operacyjny 2

Edukacja społeczna i promocja rodzicielstwa zastępczego jako formy opieki nad opuszczonym dzieckiem – Akcja Kangurkowo.

Działanie 1.

Udział PCPR w zorganizowanych akcjach propagujących rodzicielstwo zastępcze.

W roku 2022 pracownicy Działu ds. Pieczy Zastępczej brali udział w imprezach skierowanych do rodzin z dziećmi, w trakcie których promowali Akcję Informacyjną Kangurkowo:

- *śniadania na Polanie,*
- *śniadania na Świeżym Lufcie,*
- *Dni Kalet.*

Działanie 2.

Organizowanie imprez promujących rodzicielstwo zastępcze, w tym Dnia Rodzicielstwa Zastępczego

W okresie Świąt Wielkanocnych i Świąt Bożego Narodzenia zorganizowano akcję dla rodzin zastępczych z terenu Powiatu Tarnogórskiego na stworzenie kartki lub ozdoby świątecznej. Ponadto, zorganizowano dla rodzin zastępczych oraz dla kandydatów na opiekunów zastępczych wspólne kolędowanie.

Działanie 3.

Prowadzenie strony internetowej na domenę Kangurkowo

Strona internetowa o adresie www.kangurkowo.org została utworzona w 2018 roku - zawiera ona ogólne informacje dotyczące rodzicielstwa zastępczym.

W zakładce NEWS informowano o najważniejszych wydarzeniach w Kangurkowie.

Działanie 4.

Prowadzenie Funpage Kangurkowo

Prowadzono na bieżąco funpage Kangurkowo, uzyskano łącznie 509 polubień strony. W roku 2022 opublikowano 22 posty, równolegle publikowano na Instagramie.

Działanie 5.

Nakręcenie wideoklipu

Nakręcony (w roku 2021) do piosenki promującej rodzicielstwo zastępcze teledysk z udziałem dzieci i opiekunów zastępczych zamieszczony został m.in. na stronie www.kangurkowo.org oraz na kanale [youtube www.youtube.com/watch?v=AP8z_ef8i8U&t=56s](https://www.youtube.com/watch?v=AP8z_ef8i8U&t=56s)

Działanie 6.

Publikacja materiałów promocyjnych w lokalnych mediach

W roku 2022 publikowano materiały na funpage Akcji Kangurkowo.

Cel operacyjny 3

Tworzenie nowych miejsc opieki i wychowania dzieci w rodzinnych formach pieczy zastępczej.

Działanie 1.

Pozyskiwanie kandydatów na rodziców zastępczych

Ilość wniosków o przyjęcie na szkolenie – 17.

Działanie 2.

Organizowanie i prowadzenie szkoleń dla kandydatów na rodziców zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych

Ilość zorganizowanych szkoleń – 3 (jedno rozpoczęte w 2021 roku).

Liczba osób biorących udział w szkoleniach – 31.

Szkolenia prowadzone były programem „PRIDE. Rodzinna piecza zastępcza” oraz programem „Rodzina”.

Działanie 3.

Organizowanie i prowadzenie szkolenia dla dzieci kandydatów na rodziców zastępczych

W roku 2022 nie wystąpiła potrzeba szkolenia dzieci kandydatów na opiekunów zastępczych.

Działanie 4.

Prowadzenie badań psychologicznych i pedagogicznych kandydatów na rodziców zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, rodziny pomocowe

Wydano 28 opinii psychologicznych dla kandydatów na rodziców zastępczych oraz osób sprawujących pieczę zastępczą.

Działanie 5.

Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka

W roku 2022 dokonano 6 kwalifikacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, dla osób które ukończyły szkolenia prowadzone przez PCPR.

Cel operacyjny 4

Profesjonalizacja rodzicielstwa zastępczego poprzez tworzenie zawodowych rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka.

Działanie 1.

Organizowanie i prowadzenie szkoleń dla kandydatów na zawodowe rodziny zastępcze, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo- wychowawczych typu rodzinnego

Ilość zorganizowanych szkoleń – 0

Ilość osób biorących udział w szkoleniu – 0

Działanie 2.

Zawieranie umów z rodzinami niezawodowymi o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej wg limitu określonego w punkcie VI programu

Ilość podpisanych umów z rodzinami zastępczymi – 1

Działanie 3.

Zawieranie umów o utworzenie rodziny zastępczej zawodowej z kandydatów do pełnienia w/w funkcji, zgodnie z potrzebami Powiatu w tym zakresie i po wyrażeniu zgody przez Zarząd Powiatu Tarnogórskiego

Ilość podpisanych umów z kandydatami - 0

Działanie 4.

Tworzenie rodzinnych domów dziecka zgodnie z potrzebami Powiatu w tym zakresie i po wyrażeniu zgody przez Zarząd Powiatu Tarnogórskiego

Ilość podpisanych umów - 1

Cel operacyjny 5

Wspieranie merytoryczne istniejących rodzin zastępczych.

Działanie 1.

Poszerzenie oferty szkoleń dla rodzin zastępczych, mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji oraz zapobieganie zjawisku wypalenia zawodowego

Liczba zorganizowanych szkoleń na terenie PCPR – 3

- Zrozumieć, aby pomóc dziecku w pieczy zastępczej

- Dziecko w obliczu zagrożeń XXI wieku

- Życie codzienne po traumatycznych doświadczeniach dzieci i młodzieży

Ponadto, w roku 2022 rodziny zastępcze oraz osoby prowadzące rodzinne domy dziecka otrzymywali od pracowników Działu ds. Pieczy informacje o prowadzonych szkoleniach w formie online. Z polecenia pracowników Działu lub z własnej inicjatywy rodziny skorzystały m.in. ze szkoleń o następującej tematyce:

- ADHD – objawy, diagnoza oraz życie szkolne ucznia z nadpobudliwością psychoruchową

- Biblio i bajkoterapia

- Zmysłoterapia – rozwój sensoryczny

- Metody pracy z uczniem szczególnie uzdolnionym

- Gry i zabawy animacyjne

- Pedagogika zabaw

- Rozwój motoryki dużej – gry i zabawy animacyjne

- Metodyka pracy z uczniem szczególnie uzdolnionym

- Wielozmysłowa stymulacja dziecka – multisensoryczne zajęcia
- Bajka w Bajkoterapii
- Integracja sensoryczna
- Integracja sensoryczna – objawy, diagnoza, terapia zaburzeń oraz zabawy wspierające
- Nauka czytania metoda sylabową
- Praca z rodziną biologiczną w celu odzyskania dzieci przebywających pieczy zastępczej
- Technologie informacyjno-komunikacyjne (TIK) w pracy z dzieckiem/ucznem z Zespołem Aspergera
- Gry planszowe w edukacji językowej i matematycznej dzieci
- Jak rozmawiać i pracować z uczniem w obliczu wojny na Ukrainie
- Kurs pierwszej pomocy
- Mutyzm wybiórczy – diagnoza i terapia
- Poczucie własnej wartości – wzmacnianie samopoczucia uczniów
- Bajkoterapia z elementami wizualizacji
- Założenia Planu Daltońskiego. Jak wykorzystać w pracy z dzieckiem?

Działanie 2.

Zwiększenie oferty poradnictwa psychologicznego i pedagogicznego dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz rodzin pomocowych

Liczba udzielonych porad - 248

Liczba rodzin korzystających z poradnictwa – 58

Działanie 3.

Zwiększenie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej zakresu dostępu do specjalistycznej pomocy psychologicznej, pedagogicznej, medycznej itp.

Pracownicy Działu ds. Pieczy Zastępczej kierowali do pomocy specjalistów: psycholog, seksuolog, rehabilitant, laryngolog, nefrolog, urolog, ginekolog, terapeuta/psychoterapeuta, specjalista z zakresu FAS, stomatolog, okulista, kardiolog, neurolog, dietetyk, endokrynolog, ortopeda, pedagog – 94 dzieci (46 rodzin zastępczych).

Działanie 4.

Poszerzenie oferty terapeutycznej dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, ich dzieci oraz dzieci przebywających w pieczy zastępczej

Ilość form terapii, programów terapeutycznych – 0

Liczba rodzin lub dzieci korzystających – 0

Działanie 5.

Zwiększenie ilości rodzin zastępczych objętych opieką koordynatora

Liczba koordynatorów – 2

Liczba rodzin objętych opieką koordynatora - 36

Działanie 6.

Stworzenie właściwych warunków do zorganizowania grupy wsparcia dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i zachęcanie rodzin do skorzystania z tej formy pomocy

Liczba spotkań grupy wsparcia w ciągu roku - 1

Liczba rodzin korzystających z grupy wsparcia - 4

Działanie 7.

Zapewnienie wsparcia rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poprzez rodziny pomocowe

Liczba podpisanych umów – 0

Działanie 8.

Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy

Liczba rodzin objętych pomocą wolontariuszy - 0

Działanie 9.

Zapewnienie rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka pomocy prawnej

Liczba rodzin korzystających z pomocy prawnej – 10

Cel operacyjny 6

Integracja środowiska rodzin zastępczych.

Działanie 1.

Organizacja grup wsparcia dla osób sprawujących pieczę zastępczą

Liczba spotkań grupy wsparcia w ciągu roku - 1

Liczba rodzin korzystających z grupy wsparcia - 4

Działanie 2.

Organizacja imprez i spotkań mających na celu integrację środowiska rodzin zastępczych

W roku 2022 przeprowadzono Akcję „Kartka i ozdoba wielkanocna”, Akcję „Kartka bożonarodzeniowa” oraz zaproszono rodziny zastępcze i kandydatów na opiekunów zastępczych na „Rodzinny konkurs kolęd”.

Cel operacyjny 7

Wspieranie procesu usamodzielnienia wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.

Działanie 1.

Prowadzenie grup edukacyjnych i szkoleń dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej

Liczba zrealizowanych szkoleń - 0

Liczba osób biorących udział w szkoleniach – 0

Pracownik Działu ds. Pieczy Zastępczej zajmujący się pełnoletnimi wychowankami rodzinnej pieczy zastępczej rozeznał potrzeby szkoleniowe wychowanków w celu realizacji w kolejnym roku.

Działanie 2.

Tworzenie i pomoc w realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia

Liczba programów napisanych przy udziale pracowników PCPR – 18

Działanie 3.

Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz zatrudnienia, w szczególności poprzez organizowanie szkoleń i kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe

Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych – 5

Ilość zorganizowanych kursów lub szkoleń – 0, Ilość osób biorących udział w kursach - 0

Działanie 4.***Utworzenie mieszkania chronionego dla wychowanków opuszczających pieczę zastępczą***

W miesiącu kwietniu 2021 r. Zarząd Powiatu Tarnogórskiego przychylił się do prośby Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach i wyraził zgodę na rozpoczęcie działań zmierzających do utworzenia z zasobów lokalowych Powiatu Tarnogórskiego 2 mieszkań chronionych dla usamodzielniających się wychowanków opuszczających pieczę zastępczą na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o pomocy społecznej. Planuje się utworzyć mieszkania chronione dla usamodzielniających się wychowanków w mieszkaniach stanowiących zasoby lokalowe Powiatu Tarnogórskiego usytuowanych w Tarnowskich Górach przy ul. Opolskiej 26 a i b dla maksymalnie 8 osób. W 2022 r. opracowano dokumentację projektową wraz z kosztorysem inwestorskim. Złożono dokumentację w celu uzyskania pozwolenia na budowę. Na ten cel planuje się pozyskać bezzwrotne finansowe wsparcie z Funduszu Dopłat Banku Gospodarstwa Krajowego lub ze środków UE w nowej perspektywie finansowej.

Cel operacyjny 8***Pełna stabilizacja sytuacji dziecka (w tym powrót do rodziny biologicznej lub adopcja)*****Działanie 1.*****Realizacja planu pomocy dziecku oraz współpraca przy realizacji planu pracy z rodziną dziecka, w szczególności dążenie do powrotu dzieci pod opiekę rodziców biologicznych lub adopcja***

Ilość powrotów dzieci do rodziców – 12

Ilość adopcji – 2

VII. Sprawozdanie z realizacji programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie realizowanego w powiecie tarnogórskim w roku 2022.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie realizowany w Powiecie Tarnogórskim w latach 2021-2024 został przyjęty Uchwałą Rady Powiatu z dnia 27 kwietnia 2021 r. nr XXX/275/2021.

Celem głównym programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Powiecie Tarnogórskim.

Cele szczegółowe:

Cel 1: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel 2: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Cel 3: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Cel 4: Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Monitoring i sprawozdawczość Programu jest dokonywana raz w roku przez analizę jakościową i ilościową realizacji poszczególnych zadań Programu, w oparciu o dane przekazane do PCPR przez realizatorów poszczególnych zadań.

1. W ramach realizacji przyjętego programu PCPR po raz kolejny włączyło się w światową kampanię „19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży” realizowaną przez Fundację po DRUGIE.

PCPR w ramach włączenia się w kampanię oznakowało wszystkie drzwi w PCPR symbolem pomarańczowej wstążki - co było widocznym akcentem dla wszystkich pracowników i klientów. Działania w ramach kampanii trwały od 1 do 19 listopada. Na cele kampanii stworzono poradnik, który w łatwy i przystępny sposób przedstawia zagadnienie cyberprzemocy oraz sposobów radzenia sobie z tym problemem. Poradnik był dostępny w PCPR oraz wykorzystywany jako materiał edukacyjny. W ramach kampanii zorganizowano także prelekcję dla młodzieży, gdzie został zaprezentowany temat cyberprzemocy oraz sposobów jej zwalczania, przy możliwości wykonania przez młodzież ćwiczeń z tego zakresu. W prelekcji udział wzięło 8 wychowanek Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Radzionkowie. Dodatkowo poradnik wraz z prezentacją został udostępniony szkołom ponadpodstawowym z terenu powiatu tarnogórskiego, by umożliwić przeprowadzenie z młodzieżą prelekcji z zakresu przeciwdziałania cyberprzemocy.

2. Na stronie internetowej PCPR działa zakładka „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie” gdzie znajdują się informacje kierowane do:

a) osób doświadczających przemocy - tj. informacje dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, dane kontaktowe osób udzielających wsparcia psychologicznego, socjalnego oraz bazy teleadresowe:

- baza teleadresowa na 2022 rok oferty poradnictwa specjalistycznego (w szczególności psychologicznego, prawnego) dla osób doświadczających przemocy w rodzinie
- baza teleadresowa placówek zapewniających w 2022 roku schronienie osobom doświadczającym przemocy w rodzinie na terenie województwa śląskiego

- baza teleadresowa na 2022 rok oferty poradnictwa specjalistycznego (w szczególności psychologicznego, prawnego) dla osób doświadczających przemocy w rodzinie

b) osób stosujących przemoc w rodzinie – tj. informacje o możliwościach uzyskania w wsparcia w postaci udziału w realizowanych przez PCPR programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych, programie profilaktycznym w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie oraz bazy teleadresowe:

- baza teleadresowa podmiotów realizujących programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc w rodzinie w 2022 r.
- baza teleadresowa podmiotów realizujących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie w 2022 r.

Ponadto, w zakładce zostały umieszczone opracowane materiały edukacyjne w postaci 4 poradników i ulotek dla osób doświadczających przemocy, jak i osób stosujących przemoc.

3. Jednym z realizowanych zadań w ramach przyjętego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest realizowany w Powiecie Tarnogórskim w latach 2021-2024 Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie, który został przyjęty Uchwałą nr XXIX/267/2021 Rady Powiatu w Tarnowskich Górach z dnia 30 marca 2021 roku.

W ramach programu realizowany jest cykl do 12 spotkań grupowych, który poprzedzony jest indywidualnymi konsultacjami. W 2022 r. w celu rekrutacji uczestników do udziału w programie nawiązano współpracę z Zespołami Interdyscyplinarnymi ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, kuratorami, policją, ośrodkami pomocy społecznej na terenie powiatu.

W 2022 roku program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie realizowany był dla 8 osób (6 mężczyzn, 2 kobiet) w warunkach wolnościowych. Program ukończyło 6 osób, w tym: 5 mężczyzn i 1 kobieta.

Corocznie prowadzony jest również monitoring dot. sytuacji osób, które ukończyły Program w latach ubiegłych pod kątem powrotu do zachowań przemocowych. Monitoring prowadzony jest do 3 lat od ukończenia Programu.

4. PCPR realizowało Program psychologiczno-terapeutyczny, przyjęty w 2021 r. Zarządzeniem Dyrektora PCPR. W roku 2022 w programie psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie uczestniczyło 9 osób, spośród których 3 osoby realizowały program w Areszcie Śledczym w Tarnowskich Górach. 6 osób ukończyło program pozytywnie, 3 negatywnie. Warunkiem ukończenia jest 80% frekwencja w stosunku do założonego w kontrakcie wymiaru godzin. Praca w ramach programu skupiała się m.in. wokół: poznania mechanizmów powstawania przemocy; rozwijania umiejętności samokontroli; poprawy umiejętności komunikacji; poznania sposobów radzenia sobie z trudnymi emocjami, nabywania umiejętności wyrażania własnych myśli, poglądów i uczuć; sposobów skuteczniejszego rozwiązywania konfliktów oraz pracy nad poprawą relacji z bliskimi. Wysokość otrzymanej dotacji z budżetu państwa wynosiła 4 365,00 zł. Zgodnie z zapisami Programu w okresie od 6 mies. do roku od ukończenia Programu

prowadzony był monitoring pod kątem powrotu osób, które ukończyły Program do zachowań przemocowych. Monitoring ten zostanie przeprowadzony w 2023 r.

PCPR na bieżąco udostępnia informację o realizacji programów korekcyjno-edukacyjnego i psychologiczno-terapeutycznego na stronie internetowej oraz rozsyła do instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy na terenie Powiatu Tarnogórskiego wraz z broszurą informacyjną dot. zasad przystąpienia i uczestnictwa w programach.

5. Ponadto, 9 lutego 2021 r. Zarządzeniem Dyrektora PCPR nr 4/2021 wprowadzono program profilaktyczny w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie realizowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach w latach 2021-2023.

Celem programu jest zmniejszenie skali przemocy w rodzinie w Powiecie poprzez wspieranie i podejmowanie działań profilaktycznych wobec rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy poprzez promowanie i wdrożenie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. Program skupia się na: psychoedukacji w zakresie mechanizmów odpowiadających za reakcje emocjonalne i zachowania dzieci i ich rodziców, zwiększeniu świadomości w zakresie roli budowania relacji z dzieckiem jako podstawowego elementu procesu wychowania, doskonaleniu umiejętności komunikacyjnych i umiejętności regulowania emocji, kształtowaniu umiejętności wyznaczania zasad, formułowania i egzekwowania poleceń oraz rozwijanie umiejętności rozwiązywania problemów i radzenia sobie z zachowaniami trudnymi dziecka. W 2022 roku do warsztatów w ramach programu zgłosiło się/zostało zgłoszonych 15 osób. Zorganizowano dwie edycje warsztatów, w których łącznie udział wzięło ostatecznie 10 osób – wszyscy ukończyli program i otrzymali zaświadczenia. 5 osób ze zgłoszonych nie uczestniczyło w warsztatach – nie podjęło współpracy, nie stawiało się w terminie realizacji warsztatów. Warsztaty w ramach programu realizowane są cyklicznie, po zebraniu grupy kilku osób, co umożliwia pracę w formie warsztatowej. Zgłoszenia przyjmowane są w trybie ciągłym.

6. Pracownicy PCPR wzięli udział w 5 posiedzeniach Zespołów Interdyscyplinarnych. Uczestnictwo pracowników PCPR w posiedzeniach zespołu wzmacnia współpracę pomiędzy jednostkami, przyspiesza wymianę informacji o realizowanych programach, możliwościach wsparcia oraz pozytywnie wpływa na skuteczność podejmowanych działań.

7. W roku sprawozdawczym Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie spisali jedną Niebieską Kartę. Karta została przekazana do właściwego ops z terenu Powiatu Tarnogórskiego, który zgodnie z kompetencjami prowadzi dalszą procedurę przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

8. W ramach jednostki prowadzone jest specjalistyczne poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, prawne i socjalne dla osób dotkniętych przemocą. Ponadto, PCPR wpisany jest do rejestru jednostek specjalistycznego poradnictwa prowadzonego przez Wojewodę Śląskiego pod numerem 86/2011.

9. W ramach współpracy z Komendą Powiatową Policji w Tarnowskich Górach Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie utworzyło w 2022 roku wykaz interwencji, którzy wyrazili zgodę na współpracę z KPP TG w 2022 roku, w celu zapewnienia wsparcia psychologicznego dla małoletnich oraz dorosłych ofiar przemocy. Na wykazie znalazło się 5 interwencji (m. in. psychologów i pedagogów).

10. Od stycznia realizowane jest zadanie z zakresu pomocy społecznej polegające na zapewnieniu okresowego miejsca pobytu w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, wśród których mogą znajdować się osoby doświadczające przemocy w rodzinie. Zadanie realizowane jest na mocy umowy o powierzenie realizacji zadania między Powiatem Tarnogórskim a Caritas Diecezji Sosnowieckiej

z siedzibą w Sosnowcu przy ul. Korczaka 5. Zadaniem organizacji jest zapewnienie miejsc całodobowego, okresowego pobytu dla osób, o których mowa w § 2 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 8 marca 2005 roku w sprawie domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, podjęcie intensywnych działań ukierunkowanych na przezwycięzenie sytuacji kryzysowej. Zadanie publiczne jest realizowane na rzecz mieszkańców Powiatu Tarnogórskiego w latach 2021-2023 i na jego realizację przeznaczono kwotę 69 459,50 zł. W 2022 roku nie wpłynęło żadne zgłoszenie o konieczności udzielenia schronienia.

11. Pracownicy PCPR stale podnoszą swoje kwalifikacje z obszaru profilaktyki i przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez udział w szkoleniach, konferencjach, panelach eksperckich i innych. W okresie sprawozdawczym pracownicy PCPR uczestniczyli w poniższych wydarzeniach obejmujących swoją tematyką obszar przeciwdziałania przemocy: Dziecko w centrum – tworzenie lokalnych systemów ochrony dzieci przed krzywdzeniem, zasady pracy z osobami doświadczającymi przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka krzywdzonego, dialog motywacyjny w pracy socjalnej.

12. Od marca 2021 r. ze środków własnych Powiatu Tarnogórskiego funkcjonuje Punkt Interwencji Kryzysowej działający przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach, jako realizacja jednego z zadań określonego w art. 19 ustawy o pomocy społecznej, tj. prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej i tym samym podejmowanie działań w obszarze interwencji kryzysowej poprzez udzielanie natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb – poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych – schronienia do 3 miesięcy. Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. W 2022 w ramach działalności Punktu Interwencji Kryzysowej udzielane jest specjalistyczne poradnictwo psychologiczne dwa razy w tygodniu w godzinach popołudniowych. Łączny wymiar godzinowy wsparcia w 2022 rok wyniósł 294 godziny, gdzie udzielono 228 porad, 54 osobom/rodzinom.

13. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach od września do grudnia 2022 r. realizowało projekt pn.: PARASOLKA w ramach ogłoszonego przez Zarząd Województwa Śląskiego konkursu ofert dla gmin i powiatów województwa śląskiego pod nazwą: Wspieranie lokalnych systemów profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym w województwie śląskim w 2022 roku. W ramach projektu przeprowadzono:

- 1) warsztaty umiejętności społecznych dla 8 dzieci przebywających w pieczy zastępczej w łącznym wymiarze 10 godzin dydaktycznych,
- 2) warsztaty WenDo dla 6 wychowanek przebywających w pieczy zastępczej w wieku 16-21 lat, w łącznym wymiarze 16 godzin dydaktycznych,
- 3) warsztaty z zakresu przeciwdziałania dyskryminacji i profilaktyki przemocy oraz radzenia sobie z emocjami dla 6 wychowanków pieczy zastępczej w wieku 16-21 lat, w łącznym wymiarze 16 godzin dydaktycznych.

14. W ramach współpracy nawiązanej w 2019 roku z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) udostępnia się w tut. Centrum broszury, informatory, ulotki oraz inne materiały informacyjne z zakresu pomocy osobom doświadczającym przemocy, w tym problemów alkoholowych. W ramach własnej działalności opracowano serię plakatów skierowanych do osób doświadczających

przemocy, które umieszczono m.in. w PIK. Na bieżąco na tablicy informacyjnej zamieszczane są treści edukacyjno–wspierające skierowane do osób korzystających z usług PCPR.

DYREKTOR
POWIATOWEGO CENTRUM
POMOCY RODZINIE
W TARNOWSKICH GÓRACH

KLAUDIA ZYŚK

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 112 ust.12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej „kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie składa radzie powiatu coroczne sprawozdanie z działalności centrum oraz przedstawia wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej”. Niniejsza uchwała wraz z załączonym sprawozdaniem jest realizacją tego zapisu.

Sprawozdanie z działalności PCPR zawiera zestawienie informacji o działaniach podejmowanych w ramach zadań ustawowych ujętych w kilka głównych obszarów, tj.:

- opieka nad dzieckiem i rodziną czyli zapewnianie dzieciom pieczy zastępczej w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców oraz działania bezpośrednio z tym związane (m.in. wypłata świadczeń, praca z rodzinami zastępczymi i rodzinnymi domami dziecka, specjalistyczne poradnictwo, opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, ponoszenie wydatków Powiatu Tarnogórskiego w zakresie pieczy zastępczej przez inne powiaty), prowadzenie kampanii Kangurkowo,
- pomoc osobom niepełnosprawnym głównie w zakresie dofinansowań zadań z zakresu rehabilitacji społecznej finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz w ramach programu „Aktywny Samorząd”,
- realizacja Programu „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” – edycja 2022 r. ze środków Funduszu Solidarnościowego,
- realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2022 ze środków Funduszu Solidarnościowego,
- domy pomocy społecznej w zakresie umieszczeń i prowadzenia kolejki osób oczekujących na umieszczenie jak również ustalania odpłatności za pobyt w DPS, doradztwo metodyczne dla jednostek,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w zakresie prowadzonej działalności, kierowania do Środowiskowego Domu Samopomocy, ustalania odpłatności, doradztwo metodyczne dla jednostek,
- Warsztaty Terapii Zajęciowej w zakresie prowadzonej działalności, sprawozdawczości i kontroli,
- przeciwdziałania przemocy w zakresie poradnictwa, prowadzenia programu korekcyjno-edukacyjnego i programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc, realizacja Programu Profilaktycznego w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie realizowany przez

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach na lata 2021-2023, realizacja programów osłonowych w ramach ogłaszanych konkursów,

- współpraca z organizacjami pozarządowymi,
- współpraca z wydziałami Starostwa w zakresie opracowania i realizacji Powiatowych programów,
- sprawozdawczość z zakresu szeroko rozumianej pomocy społecznej w ramach zadań własnych jednostki jak również w imieniu Powiatu Tarnogórskiego. Zgodnie pkt VIII uchwały nr XXVII/247/2021 Rady Powiatu Tarnogórskiego z dnia 26 stycznia 2021 roku w sprawie przyjęcia „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej Realizowanego w Powiecie Tarnogórskim w latach 2021-2023” sprawozdanie z ww. Programu stanowi integralną część sprawozdania z działalności PCPR za rok 2022. Ponadto zgodnie z pkt XI uchwały nr XXX/275/2021 Rady Powiatu Tarnogórskiego z dnia 27 kwietnia 2021 roku w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie realizowanego w Powiecie Tarnogórskim w latach 2021-2024” sprawozdanie z ww. Programu stanowi również integralną część sprawozdania z działalności PCPR za rok 2022.

Podsumowanie sprawozdania stanowi zestawienie potrzeb w zakresie szeroko rozumianej pomocy społecznej w Powiecie Tarnogórskim.